

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

התובע:
(הנתבע שכנגד)

שרון רון (שטיבלמן)
ע"י ב"כ עו"ד סער גרשוני ועו"ד גבריאלה שוורץ

נגד

1. אלה שונייה
ע"י ב"כ עו"ד ספיר בן-צוק

2. אסטרולוג הוצאה לאור בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד אסנת וולף

3. משכל הוצאה לאור והפצה בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד ירון ירושלמי

הנתבעת 1:
(התובעת שכנגד)

הנתבעת 2:
(שולחת ההודעה לצד שלישי)

הנתבעת 3:

נגד

הצד השלישי:

אלה שונייה
ע"י ב"כ עו"ד ספיר בן-צוק

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

פסק-דין

תובענה זו עניינה בטענת התובע שרון רון (שטיבלמן), מומחה בתחום הנומרולוגיה (להלן: "התובע"), כי הינו הבעלים של זכות היוצרים והזכות המוסרית ביצירה מקורית שחיבר – המורכבת מדפי מידע, דפי תרגול והרצאות בתחום הנומרולוגיה שאותן העביר במסגרת קורסים שהנחה ואשר תועדו וקובעו במחברות תלמידי; וכן בטענתו כי הנתבעות הפרו את זכויות התובע ביצירתו האמורה בכך שהוציאו לאור ספרים מאת הנתבעת 1, אלה שונייה – גם היא מומחית בנומרולוגיה ושהתובע טוען שהייתה תלמידתו (להלן: "הנתבעת") – שבהם נעשה שימוש בקטעים משמעותיים מיצירת התובע, בלא רשותו ומבלי לייחס לו את היצירה. כמו כן מייחס התובע לנתבעת שימוש מפר ביצירתו בקורסים שהיא מלמדת.

הרקע להגשת התובענה והצדדים לה

1. התובע, יליד 1972, עוסק זה למעלה מ-20 שנה בהוראה בתחום הנומרולוגיה. לדבריו, סקרנותו לתחום התעוררה בו כבר בשנות נעוריו, והתעמקותו ב"תורת המספרים"

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

- 1 הביאה אותו לפתח שיטה ייחודית ומקורית לביצוע ניתוח נומרולוגי – שיטה
2 שבמסגרתה מיוחסים חישובים נומרולוגיים מוכרים לאיברים שונים בגוף האדם. התובע
3 החל ללמד קורסים בנומרוולוגיה לפי שיטתו בתכופ לאחר סיום שירותו הצבאי בשנת
4 1993. לטענת התובע, לצורך כך יצר דפי מידע, דפי תרגול ודוגמאות, שבאמצעותם
5 העביר קורסים במסגרות שונות. בין השאר לימד התובע קורסים בנומרוולוגיה במשך
6 כעשור באגודה לפיתוח המודעות בחיפה (להלן: "האגודה לפיתוח המודעות" או
7 "האגודה"), שבניהול הגברת גילה בויום (להלן: "גילה").
8
9 הנתבעת, כבת שבעים, עוסקת לדבריה למעלה מ-50 שנה בתחומי מיסטיקה שונים,
10 בהם אסטרולוגיה, תורות שאמניות, קלפי טארוט ונומרוולוגיה. לדבריה, היא נצר
11 למשפחה שעסקה בתחומים אלה מדורי דורות, ואת מקצועה רכשה בלימוד עצמי,
12 קריאה רבה של אינספור מקורות ומניסיון חייה.
13
14 בשנת 2002 לימד התובע "קורס בסיסי בנומרוולוגיה" במסגרת האגודה לפיתוח
15 המודעות (להלן: "הקורס"). בקורס זה נכחה גם הנתבעת, לכל הפחות בחלק מן
16 השיעורים. כמו כן השתתפו בקורס שניים מעדי התובע, גברת שרה וקנין (להלן:
17 "שרה") ומר אלי עדי (להלן: "אלי"). בסיום הקורס הצטרפה הנתבעת לשרה למספר
18 מפגשי לימוד נוספים שהתקיימו בביתו של התובע בכפר סבא במהלך שנת 2003
19 (להלן: "השיעורים הפרטיים").
20
21 יצוין כי לגרסת התובע הקורס נמשך 18 מפגשים, ואילו הנתבעת טוענת שהקורס כלל
22 12 מפגשים בלבד. יוסף כי הצדדים חלוקים ביניהם גם ביחס למספר השיעורים שבהם
23 נכחה הנתבעת במסגרת הקורס וכן לגבי מידת מעורבותה והשתתפותה בו, כמו גם
24 לגבי מספר השיעורים הפרטיים שאליהם הגיעה.
25
26 הנתבעת 2, אסטרולוג הוצאה לאור בע"מ (להלן: "אסטרולוג"), זו חברה שעיסוקה
27 בהוצאה לאור של ספרים – בעיקר בתחומי המיסטיקה. הנתבעת, באמצעות אסטרולוג,
28 הוציאה לאור בשנת 2004 ספר בשם "הנומרוולוגיה של האלף השלישי" (להלן: "הספר
29 הראשון"). בשנת 2009 יצא לאור ספר נוסף מאת הנתבעת, באמצעות אסטרולוג,
30 בשם "נומרוולוגיה משולבת" (להלן: "הספר השני"). כמו כן, במהלך השנים יצאו מספר
31 מהדורות נוספות של הספר הראשון. יצוין, למען הסדר, כי לא הוצגה לבית המשפט

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 המהדורה הראשונה של הספר הראשון משנת 2004, אלא מהדורה משנת 2010
2 (ודווקא באמצעות הנתבעת – נ/5), אולם אין טענה כי נעשו שינויים בין המהדורות. כן
3 הוצגה מהדורת הספר השני משנת 2009 (נ/6), אף זו באמצעות הנתבעת.
4
5 מלכתחילה זכות היוצרים בספרים הועברה לאסטרולוג, במסגרת הסכם שבינה
6 לנתבעת משנת 2004; אולם בתחילת שנת 2010 הועברו הזכויות בספר השני
7 לנתבעת 3, משכל הוצאה לאור והפצה בע"מ (להלן: "משכל"), במסגרת הסכם שבין
8 הנתבעת, אסטרולוג ומשכל (שלושתן ביחד, לעיל ולהלן: "הנתבעות"). בנוסף,
9 במהדורת הספר הראשון משנת 2010 (נ/5) מצוינת משכל כבעלת הזכויות במשותף
10 עם אסטרולוג. עם זאת, אסטרולוג אינה טוענת לפטור מחבות בשל העברת הזכויות
11 למשכל – ועל רקע האמור, לאחר תום שמיעת ההוכחות וטרם שהגישו הצדדים את
12 סיכומיהם, נדחתה התביעה נגד משכל בהסכמה שבינה לבין התובע. לעומת זאת,
13 אסטרולוג טוענת לפטור מחבות מכוח ההסכם שבינה לנתבעת משנת 2004. לטענתה,
14 במסגרת הסכם זה התחייבה הנתבעת כי לא יהיה בספריה משום הפרת כל דין או
15 פגיעה בזכויות, כולל זכויות יוצרים, וכי במידה שייגרם לאסטרולוג נזק עקב הפרה ממין
16 זה, תפצה אותה הנתבעת בגין נזק זה במלואו. בהתאם, הגישה אסטרולוג הודעת צד
17 שלישי נגד הנתבעת (יצוין כי טרם שנדחתה התביעה נגד משכל, גם היא הגישה
18 הודעת צד שלישי נגד הנתבעת, בנימוקים דומים).
19
20 4. גברת מזל אהרוני (להלן: "מזל"), תלמידה ותיקה של התובע, העידה כי עם צאת
21 הספר הראשון לאור, היא מצאה בו נושאים ודוגמאות רבים שהיו מוכרים לה משיעוריו
22 של התובע. על רקע זה יצרה קשר טלפוני עם הנתבעת ובירכה אותה על הוצאת ספר
23 בעברית הכולל חומרים שתואמים את שלמדה בתחום הנומרולוגיה. מזל שאלה את
24 הנתבעת אם זו מכירה את התובע, והנתבעת השיבה בשלילה והוסיפה שהתבססה
25 בכתיבת הספר על מקורות באנגלית. לבקשת מזל, העבירה אליה הנתבעת דפים
26 מאותם מקורות באנגלית ואף רשמה על גביהם הערות בכתב ידה. מזל, שתשובותיה
27 של הנתבעת והכחשתה כל היכרות עם התובע היו מוזרות בעיניה, העבירה את הדפים
28 באנגלית לעיונו של התובע. התובע מצדו פטר את העניין כלאחר יד, שכן לדבריו לא
29 זיהה את שיטתו בדפים באנגלית, דפים שזיהה כלקוחים מספר שאותו הכיר ושהיה
30 בידיו.
31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 כעבור מספר שנים, בעקבות צאתו לאור של הספר השני, החל התובע לשמוע
2 מתלמידיו יותר ויותר כי החומרים שהוא מלמד נמצאים גם בספריה של הנתבעת, ולכן
3 חקר בעניין. משעשה כן גילה, לטענתו, כי חלקים רבים בספרים אלה דומים עד כדי
4 העתקה לחומרים שאותם לימד. זאת, מבלי שהנתבעת קיבלה לכך את רשותו של
5 התובע ומבלי שציינה את שמו או ייחסה לו את יצירת הקטעים המועתקים. התובע פנה
6 בכתב לנתבעות ולאגודה באמצעות באת כוחו דאז, עו"ד איריס ארגמן-בלהוסקי (להלן:
7 "עו"ד בלהוסקי"), בדרישה שהנתבעת תפצה אותו עבור השימוש המפר ביצירתו;
8 בדרישה מאסטרוולוג וממשכל לחדול מפרסום ושיווק הספרים; ובדרישה מהאגודה
9 לפיתוח המודעות למנוע מהנתבעת להרצות באגודה בנושא שיטת התובע ולחדול
10 מקידום מכירת ספרי הנתבעת. משדרישותיו אלו לא נענו, פנה לבית המשפט בתובענה
11 דן.

12
13 התביעה הוגשה ביום 30.12.2010, באמצעות עו"ד בלהוסקי (להלן: "כתב התביעה
14 הראשון"). אקדים ואציין כי כתב התביעה הראשון הדגיש את טענות התובע להמצאת
15 שיטה מקורית בתחום הנומרוולוגיה ואת טענותיו נגד הנתבעת כי עשתה שימוש מפר
16 בשיטת התובע. הנתבעות הגישו כתבי הגנה במענה לכתב התביעה הראשון. ביום
17 2.11.2011, לאחר רשות שניתנה לו לבקשתו, הגיש התובע כתב תביעה מתוקן (להלן:
18 "כתב התביעה המתוקן"), באמצעות בא כוחו הנוכחי, עו"ד סער גרשוני. כפי שיפורט
19 בהמשך, כתב התביעה המתוקן הסיט את מוקד הדיון ממקוריותה של שיטת התובע
20 ושימוש הנתבעת בשיטתו, אל שאלת מקוריותם של חומרי הלימוד שיצר והשימוש
21 שעשתה הנתבעת בחומרי לימוד אלה.

22
23 5. כשנה לאחר הגשת כתב התביעה הראשון וכחודש לאחר הגשת כתב התביעה
24 המתוקן, הגישה הנתבעת ביום 8.12.2011 תביעה שכנגד התובע, לפיה התהפכו
25 היוצרות, משנטען על ידה שהתובע הוא שהעתיק קטעים מספריה של הנתבעת; וכי
26 התובע הגיש את התביעה נגדה כדי להקדים ולתבוע בגין הפרת זכויותיו, כביכול,
27 בטרם ייתבע בעצמו על הפרת זכויות הנתבעת.

28
29 עיקרי טענות הצדדים
30 6. כאמור, התובע מציג עצמו כמי שפיתח שיטה ייחודית ומקורית, המחברת בין חישובים
31 נומרולוגיים מוכרים ונהוגים בתחום לבין איברי גוף האדם. לדברי התובע, ייחודיותה של

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 השיטה באה לידי ביטוי הן באופן שבו מתבצעים החישובים שעליהם מתבסס האבחון
2 הנומרוולוגי; הן בדרך הפרשנות הניתנת לחישובים אלה; והן בכך ששיטה זו מכתיבה
3 סדר מסוים של פעולות השונה מהמקובל בתחום (סעיפים 6-7 לכתב התביעה
4 המתוקן). שיטה זו כונתה על ידי התובע "השיטה הפסיכו דינאמית של גוף האדם"
5 (סעיף 4 לכתב התביעה המתוקן). עם זאת יש להדגיש כי עילת התביעה אינה עוד
6 ייחודיותה ומקוריותה של שיטת התובע, כי אם הפרת זכויות התובע בדרך של העתקת
7 הרצאותיו, לרבות דפי תרגול ודפי מידע שחילק בהן – הקשורים אמנם לשיטה שלפיה
8 עובד התובע אך מהווים יצירה נפרדת ממנה. ובלשונו של התובע:

9

10 "אני תבעתי על העתקות מילוליות, דברים שאמרתי, דוגמאות
11 ספציפיות שנתתי על מקרים מסוימים של אנשים שאני פגשתי
12 במהלך הדרך שלי, על דפים מודפסים..." (פרוטוקול עמ' 54 ש' 25-
13 (22
14

15 לביסוס טענותיו שלפיהן יצר יצירה מקורית שאת זכויותיו בה הפרו הנתבעות, הציג .7
16 התובע דפי תרגול וכן דפי מידע (שכוננו על ידו "מערכי שיעור"), שאותם יצר, לדבריו,
17 בעצמו. כן הוצגו מחברות שבהן סיכמו שניים מתלמידיו, שרה ואלי, את השיעורים
18 בקורס בשנת 2002, הוא הקורס כהגדרתו לעיל, שבו לטענת התובע לקחה חלק גם
19 הנתבעת. שרה הציגה מספר מחברות ובהן סיכומים שנכתבו בכתב ידה (להלן:
20 "המחברת של שרה"); אלי, לעומת זאת, הציג בפני בית המשפט העתק מוקלד של
21 סיכומיו ולדבריו לא שמר את המקור בכתב ידו לאחר שהקליד את הסיכומים למחשב
22 (פרוטוקול עמ' 50 ש' 7-8; ועמ' 51 ש' 22-24; להלן: "המחברת של אלי"). דפי תרגול
23 ודפי מידע שנטען שחולקו במהלך הקורס נכללו אף הם במחברות אלו. בנוסף, תלמידה
24 נוספת של התובע, גברת ליאת יוגב (להלן: "ליאת"), הציגה מחברת סיכומים מקורס
25 שהעביר התובע בתחילת דרכו, בשנת 1993, שכללה אף היא דפי תרגול ומידע
26 שחולקו באותו קורס (להלן: "המחברת של ליאת"). התובע הוסיף וטען כי הנתבעת
27 ושרה פנו אליו בסיום הקורס וביקשו להמשיך בלימודיהן, וכי טרחו ובאו מחיפה לביתו
28 שבכפר סבא למספר שיעורים פרטיים. שרה, שתמכה בתצהירה בטענות התובע, אף
29 הציגה במחברתה סיכומים בכתב ידה מהשיעורים הפרטיים הללו. ויוער בעניין זה כי
30 למעט דפי התרגול והמידע האמורים, לא הציג התובע מערכי שיעור, תמלול הרצאותיו
31 או סיכומים שהכין הוא עצמו לקראת ההרצאות. התובע מבקש מבית המשפט להכיר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

- 1 בסיכומים שבמחברות תלמידיו כראיה לעצם קיום ההרצאות, לתוכן ולמעשה למהות
2 היצירה שבבסיס התביעה שהגיש.
3
4 תביעתו של התובע נסמכת, אם כן, על טענתו כי יצר יצירה מקורית – יצירה המורכבת
5 מהרצאותיו, שבאו לידי ביטוי במחברות תלמידיו, ומדפי התרגול והמידע שחילק
6 במהלך ההרצאות ושצורפו גם הם למחברות תלמידיו (להלן, ביחד: "**חומרי הלימוד של**
7 **התובע**") – וכי הנתבעות הפרו את זכויותיו ביצירתו זו. להוכחת טענותיו בעניין
8 ההעתקות השיטתיות מחומרי הלימוד של התובע אל ספריה של הנתבעת, כלל התובע
9 בתצהירו טבלת השוואה. טבלה זו נושאת למעלה מ-20 עמודים מוקלדים, תוך הפניה
10 למחברות תלמידי התובע מחד גיסא, לרבות דפי התרגול הכלולים בהן, ולספרי
11 הנתבעת מאידך גיסא (להלן: "**טבלת השוואה**"). בהמשך לטענותיו בנוגע להפרת
12 זכות היוצרים ביצירתו, טוען התובע להפרת זכותו המוסרית – בעיקר בכך שהנתבעת
13 לא העניקה לתובע "קרדיט" ולא ייחסה לו את אותם הקטעים שלשיטתו היא העתיקה
14 מחומרי הלימוד שלו.
15
16 8. נוסף על טענתו כי הנתבעת העתיקה לספריה חלקים מהותיים מחומרי הלימוד של
17 התובע ובכך עשתה שימוש מפר ביצירתו זו, טוען התובע כי הנתבעת מלמדת קורסים
18 במסגרות שונות, לרבות באגודה, שגם בהם היא עושה שימוש מפר ביצירה שלו. יתרה
19 מכך, לטענת התובע הנתבעת מחייבת את תלמידיה לרכוש את ספריה המפרים, ובכך
20 מקדמת הפרה נוספת של זכויותיו. לתמיכה בטענותיו בעניין זה הציג התובע תמלול של
21 שיחה טלפונית בין בן זוגו לחיים, מר מרום אלטרוביץ', לבין הנתבעת. מרום ביקש
22 לברר בשיחה פרטים בנוגע לקורסים שהנתבעת מעבירה, ובתשובה ציינה הנתבעת,
23 בין השאר, כי בנוסף לחומר הלימוד שהיא מחלקת, על תלמידיה הלומדים בקורס
24 בסיסי לרכוש את הספר הראשון; ובמידה שהם בוחרים להמשיך לקורס מתקדם עליהם
25 לרכוש גם את הספר השני. לפיכך עותר התובע למתן צווי מניעה נגד הנתבעות, לחדול
26 מהפרת זכויותיו בדרך של הפצת ספרי הנתבעת, וכן צו מניעה נגד הנתבעת שיורה לה
27 לחדול מהעברת קורסים. כן עותר התובע לקבלת פיצויים סטטוטוריים, ללא הוכחת
28 נזק, וזאת בגין כל אחת משלוש דרכי ההפרה: בספר הראשון, בספר השני, ובמסגרת
29 הקורסים שלה.
30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 ייאמר כבר כעת כי בבואי להידרש לטענות התובע בדבר הפרת זכויותיו, אתייחס
2 להפרות הנטענות לגבי הספר הראשון בלבד, וזאת מהטעמים הבאים: ראשית, לגבי
3 הספר השני, עיון בטבלת ההשוואה מעלה שזו מפנה כמעט אך ורק לספר הראשון,
4 למעט שני חריגים שבהם הטבלה מפנה הן לספר הראשון והן לספר השני; כלומר
5 טבלת ההשוואה אינה מציינת הפרות שנמצאו בלעדית בספר השני. משכך, לצורך
6 בחינת שאלת ההפרה ניתן להסתפק בהשוואה שבין חומרי הלימוד של התובע לבין
7 הספר הראשון; ואם וככל שיימצא שזכויות התובע הופרו בספר הראשון, יהיה מקום
8 להתחשב בהפרות החוזרות בספר השני במסגרת קביעת הסעד. שנית, באשר לטענות
9 התובע בנוגע לשימוש מפר שעושה הנתבעת ביצירתו במסגרת קורסים שהיא מעבירה
10 – התובע לא הוכיח את טענותיו בנוגע לשימוש מפר בחומרי הלימוד שלו בקורס עצמו.
11 לפיכך, גם כאן, אם וככל שיימצא שזכויות התובע הופרו בספרי הנתבעת, ובהינתן
12 שהנתבעת מקדמת את מכירת ספריה במסגרת הקורס כפי שעולה מדבריה שלה
13 בתמלול שהוצג, המקום להתחשב בכך יהיה בפרק הסעדים.
14

15 9. אל מול טענות התובע טוענת הנתבעת כי התובע הוא שרלטן, שאינו מוכר בתחום וכי
16 לא המציא דבר. לדבריה, אין כל חדש בחיבור בין גוף האדם לחישובים נומרולוגיים,
17 שהינו חיבור עתיק יומין. הנתבעת העידה כי גם החומרים בספריה אינם מהווים שיטה
18 חדשה ומקורית אלא שכתובתה מבוססת על צירוף ושילוב של מקורות מידע רבים,
19 ובלשונה:

20
21 "אין שום שיטה בנומרולוגיה. אין. לא קיים."
22 (פרוטוקול עמ' 219 ש' 5-6)

23
24 ובהמשך:

25
26 "אני טוענת שאני במהלך חיי כן לא אגזים אם אני אומר שאני חרשתי
27 מאות אלפי ספרים ומאות בנומרולוגיה בוודאי שכן ואני עשיתי
28 סינתזה ואיזה שהיא ראייה מיוחדת שלי כיאה לחוקר להציג את מה
29 שהוא חוקר, כן? את הסינתזה שלי זה הכול. אין לי שום שיטה... אין
30 לי מודל מיוחד" (עמ' 220 ש' 6-13)

31
32 לדברי הנתבעת היא נוהגת לציין בספריה את המקורות שעליהם היא נסמכה, תוך
33 ייחוס קטעים מסוימים ליוצריהם המקוריים. לטענתה, אחד מהמקורות העיקריים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

- 1 O.M. Goodwin, Numerology:) גודווין של ספרו הוא ספרו של גודווין ()
2 The Complete Guide (1981) – ראו סעיף 88 לתצהיר הנתבעת; פרוטוקול עמ'
3 216 ש' 21-26). ויוער כי שני הצדדים גם יחד מסכימים כי גודווין נחשב לאורים ותומים
4 בנומרולוגיה המודרנית. התובע העיד אף הוא כי למד מספריו (פרוטוקול עמ' 87 ש'
5 23-7; עמ' 104 ש' 8-28).
6
7 לטענת הנתבעת, היא אמנם נכחה בחלק מהשיעורים בקורס שהעביר התובע באגודה .10
8 בשנת 2002; אך זאת לא כתלמידה מן המניין כי אם כמחליפתה של גילה, מנהלת
9 האגודה וחברתה הוותיקה ("אני וגילה כמו אחיות, אני כמעט גרה עם גילה" – עדות
10 הנתבעת, פרוטוקול עמ' 275 ש' 3-22), שנאלצה להיעדר מהמקום בערבי ימי חמישי
11 באותה התקופה (על כך העידה גם גילה – פרוטוקול עמ' 175-178). לטענת הנתבעת
12 שנתמכה בעדותה של גילה, הנתבעת החליפה את גילה ב-6-8 שיעורים, ובשאר
13 השיעורים החליף אותה שכן שלה בשם אבי מלכה או בנה של גילה או מישהו אחר. כך,
14 לדברי הנתבעת וגילה גם יחד, שהתה הנתבעת במקום רק בחלק מהשיעורים, ופעמים
15 בודדות נאותה לבקשת התובע להשתתף בשיעוריו.
16
17 אשר לשיעורים הפרטיים – הנתבעת טוענת כי ביקרה רק פעמיים בביתו של התובע,
18 שהבטיח לגלות לה שיטות סודיות; ומשנכזבה לגלות כי מדובר בדברים המוכרים לה,
19 חדלה לטרוח לבית התובע (סעיף 44 לתצהיר הנתבעת; וכן פרוטוקול עמ' 267 ש' 13-
20 10; עמ' 268 ש' 4-17).
21
22 ייאמר כבר כעת, כי מטענות אלה של הנתבעת עצמה עולה כי היא אינה חולקת על
23 טענת התובע בדבר נוכחותה, ולו באופן חלקי, בקורס ובשיעורים הפרטיים. מכאן, שעל
24 אף הכחשתה הראשונית בשיחתה עם מזל את היכרותה עם התובע, נמצא שהנתבעת
25 הכירה הן אותו והן את חומרי הלימוד שלו, וזאת לכל המאוחר מעת שהתקיים הקורס
26 בשנת 2002.
27
28 הנתבעת גורסת כי היסוד לספרה הראשון הונח עוד בתחילת שנות ה-90 של המאה .11
29 הקודמת, כאשר בשנת 1993 העבירה לראשונה למנהל אסטרולוג מר אלישע בן מרדכי
30 (להלן: "אלישע") טיוטה בת אלפי דפים. כעדות לכך הציגה הנתבעת, עוד במסגרת
31 גילוי המסמכים, דיסקטים ועליהם החומר שלגביו טענה שמהווה בסיס לחמישה ספרים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

- 1 – שני ספריה שהם נושא תובענה זו ושלושה שטרם יצאו לאור. הנתבעת הצהירה כי
2 בקבצים שבדיסקטים האמורים לא בוצעו שינויים מאז השנים 1995-1997; ולפיכך,
3 לשיטתה, ברי שכתבה את ספריה נושא התובענה טרם שפגשה את התובע.
4
5 כאמור, לעמדת הנתבעת – הן בהגנתה והן בתביעתה שכנגד – התובע הוא שהעתיק
6 מספריה את החומרים שעליהם נסמכת תביעתו. בגין ההפרות הנטענות בתביעה
7 שכנגד עתרה גם הנתבעת (התובעת שכנגד) למתן פיצויים סטוטוריים וכן למתן צווים
8 שימנעו מהתובע (הנתבע שכנגד) מלהמשיך ולהפר את זכויותיה.
9 ודוק: בכך ניתן למצוא משום הסכמה מצד הנתבעת כי אכן קיים דמיון בין חומרי הלימוד
10 של התובע לבין קטעים מסוימים בספריה.
11
12 **12. לעניין התביעה שכנגד**, ייאמר כבר בשלב זה: נראה שאין זאת אלא שהתביעה שכנגד
13 הוגשה אך כ"משקל נגד" לתביעה העיקרית; שכן הטענות שביסודה – לפיהן התובע
14 (הנתבע שכנגד) העתיק מספריה של הנתבעת (התובעת שכנגד) ובכך פגע בשמה
15 הטוב – נטענו בלא כל תימוכין או ניסיון לבססן.
16 לשיטת הנתבעת, התובע ותלמידיו הם בבחינת גורו ומאמיניו שעשו יד אחת נגדה – בין
17 בהסכמת אותם תלמידים שהעידו ובין שהתובע סחט ושידל את תלמידיו לשתף פעולה
18 עמו – ויצרו ראיות שקריות כדוגמת דפי התרגול ומחברות הסיכומים שנכתבו רק
19 בדיעבד, תוך שהם מעתיקים קטעים מתוך הספר הראשון כדי לבסס את עילת התביעה
20 של התובע; וכל זאת במטרה להאדיר את שמו תוך פגיעה בשמה הטוב של הנתבעת.
21 אלא שהנתבעת לא הרימה את נטל ההוכחה בעניין זה; עסקינן בטענות חמורות ואלה
22 הופרחו על ידי הנתבעת סתם כך לחלל האוויר. אקדים אפוא ואומר כי דין התביעה
23 שכנגד להידחות, וכך אני מורה.
24
25 **דין**
26 **13.** מטעם התובע הוגשו תצהירים מאת התובע; בן זוגו – מרום; תלמידיו – שרה, אלי, מזל
27 וליאת; ותצהיר באת כוחו הקודמת – עו"ד בלהוסקי. כמו כן הוגשה חוות דעת מאת מר
28 עידו ירושלמי, מומחה לשחזור מידע, בנוגע לאותנטיות הדיסקטים שהציגה הנתבעת.
29 מטעם הנתבעת הוגשו תצהיריהן של הנתבעת וגילה; מטעם אסטרולוג הוגש תצהירו
30 של אלישע; ומטעם משכל הוגש תצהירה של רותי בן ארי, מנהלת פרויקטים במשכל –
31 כאשר יוזכר שהתביעה נגד משכל נדחתה בהסכמה רק לאחר שמיעת ההוכחות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 המצהירים נחקרו על תצהיריהם.
2
3 14. השאלה שעומדת במוקד הדיון וטעונה הכרעה, היא: האם חומרי הלימוד של התובע,
4 בדגש על הרצאותיו כפי שבאו לידי ביטוי במחברות של תלמידיו שרה ואלי, מהווים
5 יצירה מקורית שלו הראויה להגנה. אקדים לדיון שתי הערות.
6
7 הערה ראשונה: אמנם התובע טוען שפיתח שיטה חדשה בתחום הנומרוולוגיה, אך כפי
8 שכבר צוין נושא זה אינו הבסיס לתביעתו. חרף האמור, הצדדים הקדישו מלל רב
9 בכתבי טיעוניהם ובתצהיריהם, כמו גם נפח רב מהדיון, בעדויות ובחקירות, לשאלת
10 מקוריות שיטת התובע – ובכך סטו מן העיקר. הנתבעת, אף בסיכומיה, התמקדה
11 בהיעדר המקוריות בשיטה תחת לטעון להיעדר מקוריות בחומרי הלימוד של התובע,
12 שהם שעומדים ביסוד התביעה. ייתכן שהנתבעת נותרה שבויה בכתב התביעה
13 הראשון, שאכן נסב בעיקרו על שיטת התובע ולא על חומרי הלימוד שלו, אך כאמור
14 הוגש כתב תביעה מתוקן שמיקד את התובענה בזכויות התובע בחומרי הלימוד. משכך,
15 היה על הנתבעת להתמקד אף היא בטענות בהקשר זה. משלא עשתה כן נמצאו
16 טיעוניה לוקים בחסר.
17
18 הערה שניה: בבסיס קו ההגנה של הנתבעת ניצבת טענתה, כי כתבה את הספר
19 הראשון עוד טרם שפגשה בתובע, וממילא טרם שהייתה לה היכרות כלשהי עם חומרי
20 הלימוד שלו. יש מקום לברר טענה זו, קודם לבחינת המסגרת הנומרוטיבית לאפשרות
21 של הכרה בחומרי הלימוד של התובע כיצירה הראויה להגנת זכות יוצרים; שהרי אם יש
22 ממש בטענת הנתבעת, כאמור, נשמט הבסיס לתביעתו של התובע.
23
24 הטיטות המוקדמות לספרי הנתבעת והדיסקטים
25 15. כזכור, הנתבעת טענה כי עוד בשנת 1993 העבירה לאלישע טיוטה בת אלפי דפים,
26 ששימשה מקור לספריה. אלישע אישר בעדותו כי אמנם קיבל טיוטה ראשונה בת כ-
27 2,500 עמודים בשנת 1993, והוסיף כי לא מצא מקום להוצאת ספר בעל נפח כזה ולכן
28 הציע לנתבעת להתמקד בפרק אחד מתוכו ולהרחיבו. הטיטה הועלתה על דיסקטים
29 והועברה לעיונו המחודש של אלישע בשנת 1995, ולאחר מכן שוב בשנת 1997.
30 בתחילה טענה הנתבעת כי הספר הראשון הוא תדפיס מדיסקטים שסומנו 1 ו-10
31 ("דיסקטים 1 ו-10 זה דיסקטים מקוריים שמהם הודפסו הספרים...") (פרוטוקול עמ'

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 208 ש' 13-18)). לאחר מכן תיקנה את עדותה וטענה שהמשיכה להחליף טיוטות
2 מתוקנות בין השנים 1997-2004; בעוד שאלישע, לדבריה, המשיך וערך את הטיוטות,
3 העיר הערות והעבירן לנתבעת, שמצידה שילבה אותן בטיוטות עד ליציאת הספר
4 הראשון לאור – אך לגרסתה היו אלו תיקונים קלים בלבד ביחס לטיוטת המקור משנת
5 1995. לעומת זאת העיד אלישע כי בין השנים 1997-2004 לא נעשה דבר בנוגע
6 לטיוטות; וכי למרות זאת דיווח לנתבעת במהלך שנים אלה כי עודו ממשיך ועורך את
7 הטיוטה, וזאת כדי למנוע ממנה לעבור למוציא לאור מתחרה (פרוטוקול עמ' 325; עמ'
8 336). בעדותו מסר אלישע כי רק בשנת 2004 סבר שהגיעה העת להוציא את הספר
9 לאור, שאז החליפו הוא והנתבעת הערות קצרות ובודדות לגבי הטיוטה האחרונה –
10 חלקן נכנסו לספר וחלקן לא, והספר יצא לאור.
11 חרף השוני בין גרסאות הנתבעת ואלישע, שניהם העידו כי השינויים שבוצעו בטיוטה
12 משנת 1997 ועד ליציאתו לאור של הספר הראשון בשנת 2004 היו שוליים ומזעריים –
13 "לא נוספו להם דברים מהותיים נוספו להם הגהות נוספו להם עריכה" (ראו דברי
14 הנתבעת בפרוטוקול עמ' 242 ש' 5 עד עמ' 243 ש' 4) וכן "רק הערות, ביבליוגרפיה,
15 הקדשה ואת המודעת פרסומת שהיא שיבצה בספר" (דברי אלישע בפרוטוקול עמ'
16 346 ש' 26-29).
17
18 16. בא כוח התובע עימת את הנתבעת עם קטעים מהספר שברור שהוספו לאחר תום
19 המילניום, כגון אזכור ספרים שיצאו בשנות האלפיים או אזכור גרם שמיים (כוכב)
20 שנתגלה בשנת 2002 (פרוטוקול עמ' 246 ש' 24-25; עמ' 250 ש' 16-17; עמ' 256
21 ש' 21-28; וכן עמ' 257-258). הנתבעת מצידה השיבה, כי מדובר בתיקוני עריכה
22 ותוספות מזעריות כנהוג בעולם הספרות וכי אין בכך כדי לפגוע בטענתה כי לא נעשה
23 שינוי בטיוטות שבדיסקטים מאז אמצע שנות התשעים.
24
25 בהקשר זה יש לציין את עדותו של המומחה מטעם התובע, מר עידו ירושלמי (להלן:
26 "המומחה"), שהעיד כי ערך השוואה בין נתונים המתייחסים לתאריכים ושעות יצירת,
27 שינוי וסגירת הקבצים שב-12 דיסקטים שהציגה הנתבעת. המומחה מצא כי בוצעו
28 שינויים מאוחרים בקבצים שבדיסקטים, לדבריו באופן מאולץ ובאמצעות "משחק"
29 בשעון מערכת ההפעלה של המחשב. בהתאם לכך העיד המומחה כי בוצעו מניפולציות
30 מכוונות בחלק מהדיסקטים במטרה לזייף את תאריכי יצירת, שינוי וסגירת הקבצים. עם
31 זאת יודגש כי על פי ממצאיו של המומחה לא בוצעו שינויים חשודים בדיסקטים 1 ו-10

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 (שלטענת הנתבעת הם שהיו את הטיוטות לספר הראשון) והקבצים בדיסקטים אלו לא
2 שונו מאז לכל המאוחר שנת 1996 (ראו בטבלה המצורפת לחוות דעת המומחה ת/1).
3
4 17. הנתבעת, אם כן, לא הציגה בפני בית המשפט עותק כלשהו של טיוטה מלאה לספרה,
5 שקדמה למועדים שבהם נכחה בקורס של התובע. לטענתה, העותקים המודפסים
6 המקוריים שאותם הגישה לאלישע, אבדו (עדות הנתבעת בפרוטוקול עמ' 237-238).
7 באשר לקבצים בדיסקטים 1 ו-10, על אף שהמומחה לא העלה ממצאים כנגד אמינות
8 הקבצים שבדיסקטים אלה, אין לקבל את טענות הנתבעת ואלישע שלפיהן כל
9 ההבדלים בינם לבין הספר הראשון הם עניין של הגהה ועריכה שוליות. כאמור, התובע
10 הציג בפני בית המשפט מספר שינויים שבהכרח נעשו במועדים מאוחרים לקורס
11 ולשיעורים הפרטיים, בוודאי מאוחרים למועדים המצוינים בדיסקטים כמועדים
12 האחרונים שבהם נעשו שינויים בקבצים. מכאן שהנתבעת לא הוכיחה שכתבה את
13 הספר הראשון כולו טרם שפגשה את התובע ואת חומרי הלימוד שלו.
14 ויודגש: אין באמור משום הבעת עמדה בשאלה אם הנתבעת ערכה טיוטות לספריה
15 קודם שפגשה בתובע, או משום קביעה, בשלב זה, כי ביססה את ספריה בתחום
16 הנומורולוגיה על חומרי הלימוד של התובע. כל שהוברר הוא כי לא ניתן, על סמך
17 הדיסקטים ובהתחשב בעדות המומחה, לשלול את האפשרות שהנתבעת עשתה
18 שימוש בחומרי הלימוד של התובע בספריה.
19
20 משכך נמצא, אפנה לדון בתביעתו של התובע.
21

המסגרת הנורמטיבית

22
23 18. חוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007 (להלן: "החוק החדש"), שנכנס לתוקפו ביום
24 25.5.2008 (להלן: "יום התחילה"), חל על פעולה שנעשתה ביצירה ממועד זה ואילך.
25 עם זאת, סעיף 78(ג) לחוק החדש קובע כי "על פעולה ביצירה שנעשתה לפני יום
26 התחילה לא יחולו הוראות פרק ח' לעניין הפרה של זכות יוצרים או זכות מוסרית ולעניין
27 תרופות, וימשיכו לחול לגביה, לעניינים אלה, הוראות הדין הקודם". הוראות הדין
28 הקודם מצויות בחוק זכות יוצרים, 1911 (להלן: "החוק הקודם") וכן בפקודת זכות
29 יוצרים, 1924 (להלן: "הפקודה"; החוק הקודם והפקודה ביחד, להלן: "הדין הקודם").
30

הרצאה כיצירה מוגנת

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

19. החוק החדש קובע, בסעיף 4(א)(1), מהן היצירות שהן נושא לזכות יוצרים: "יצירה מקורית שהיא יצירה ספרותית, יצירה אמנותית, יצירה דרמטית או יצירה מוסיקלית, המקובעת בצורה כלשהי".

"יצירה ספרותית" מוגדרת בסעיף 1 לחוק החדש: "יצירה ספרותית – לרבות יצירה המבוטאת בכתב, **הרצאה**, טבלה, לקט, וכן תוכנת מחשב". [ההדגשה הוספה – ע'ב']

הרצאה, אם כן, הוכרה בחוק זה כיצירה הראויה להגנה. כך, במידה שמדובר ביצירה מקורית המקובעת בדרך כלשהי.

גם הפסיקה שקדמה לחוק החדש הכירה בהרצאה כיצירה הראויה להגנת זכות יוצרים. פסק הדין המכונן בעניין זה, שעניינו במרצה לדיני נזיקין שתבע את תלמידו על שהעתיק את הרצאותיו לספר שהתלמיד הוציא לאור, ניתן על ידי בית המשפט העליון בע"א 8117/03 **ענבר נ' יעקב** (16.1.2006) (להלן: **עניין אסף יעקב**):

"ההרצאה, איפוא, היא מושא מתאים להקניית זכויות יוצרים, ובלבד, כמובן, וככל יצירה אחרת, שהיא עומדת בתנאי הדין להקניית זכויות שאלו" (פסקה 9 לפסק דינה של השופטת (כתוארה אז) מ' נאור, וראו גם האסמכתאות שם).

נמצאו למדים כי גם בפסיקה שקדמה לחוק החדש (פסק הדין בעניין **אסף יעקב** התבסס על הדין הקודם, ובשעתו החוק החדש היה קיים רק כתזכיר חוק זכות יוצרים, התשס"ד-2003), הוכרה ההרצאה כמושא מתאים להגנה. זאת, בכפוף לעמידתה בתנאי הדין להקניית זכות יוצרים – הרי הם תנאי המקוריות והקיבוע.

מקוריות

20. תנאי הסף הראשון להכרה ביצירה כראויה להגנה הוא דרישת המקוריות. הביטוי "יצירה מקורית" אינו מוגדר בחוק, אך משמעותו נדונה ונקבעה בפסקי דין רבים על פי הדין הקודם; וגם לאחר כניסת החוק החדש לתוקפו חזרו וקבעו בתי המשפט כי ההלכות שקדמו לו ימשיכו להנחות את בתי המשפט בעתיד (ראו, למשל, ע"א 8485/08 **The FA Premier League Limited נ' המועצה להסדר הימורים בספורט** (25.1.2010), פסקה 22 לפסק דינו של השופט ס' גוברמן, להלן: **עניין הפרמייר ליג**).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 שאלת המקוריות נבחנת בשני אופנים. ראשית, מהבחינה העובדתית, נדרש שמקור
2 היצירה יהא ביוצרה; ובלשון בית המשפט העליון בע"א 360/83 **סטרוסקי בע"מ נ'**
3 **גלידת ויטמן בע"מ**, פ"ד מ(3) 340, 346 (1985): "כל שנדרש הוא, שהיצירה לא
4 תהיה מועתקת מיצירה אחרת, אלא שמקורה יהיה ביוצרה, במחברה." (ראו גם,
5 למשל, עניין **הפרמייר ליג**, בפסקה 30). שנית, מהבחינה הנורמטיבית, העלו בתי
6 המשפט דרישה נוספת: שיצירה תגלם מידה כלשהי של יצירתיות, או של משאב אנושי
7 אחר, רוחני-אינטלקטואלי, השקול ליצירתיות (ע"א **Interlego A/S 513/89 נ' Exin-**
8 **Lines Bros. S.A.**, פ"ד מח(4) 133, 165 (1994); רע"א 7774/09 ויינברג נ'
9 ויסהוף, פסקה 10 (28.8.2012); וכן טוני גרינמן **זכויות יוצרים** כרך א 90 (מהדורה
10 שניה, 2008), להלן: "**גרינמן**").
11

12 בנוגע למקוריותה של הרצאה בקורס, בוודאי בקורס בסיסי כבעניינינו, נבחנת השאלה
13 אם הושקעה מחשבה יצירתית בהרכבת ההרצאה, בבחירת החומרים, הדוגמאות
14 וכיוצא באלה. ניתן בעניין זה לשוב ולהשוות לעניין **אסף יעקב**, שם נקבע כי אמנם
15 ההרצאות התבססו ברובן על ידע ורעיונות שבנחלת הכלל, אך עצם "ליקוטם, סידורם,
16 עריכתם והפשטתם מהווה ביטוי מקורי שהינו, כשלעצמו, מושא להגנת זכות יוצרים"
17 (עניין **אסף יעקב**, בפסקה 21).
18

קיבוע

19
20 21. דרישת הקיבוע לא מזכרה במפורש בדין הקודם, כפי שהיא מופיעה בחוק החדש.
21 באשר לקיבוע של הרצאה, עולה השאלה מהי הדרך שבה נדרשת ההרצאה להיות
22 מקובעת, ולשם איזו תכלית.
23

24 בטרם חוקק החוק החדש, נחשבה דרישת הקיבוע כדרך פרקטית להוכחת היצירה
25 שנועדה לחפות על היעדר הדרישה לרישום פורמלי:
26

27 "בבסיס דרישת הקיבוע מונח יסוד פרקטי מובהק: בהיעדר דרישה
28 לרישום פורמלי של זכות יוצרים (בשונה מן ההסדר הנוהג לגבי
29 פטנטים), מאפשרת דרישת הקיבוע להבטיח ודאות באשר למהות
30 היצירה המוגנת ולהיווכח בנקל בעצם קיומה." (ע"א 2173/94 **ערוצי**
31 **זהב ושות' נ' Tele Event Ltd.**, פ"ד נח(5) 529, 547 (2001))
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 בעניין **אסף יעקב**, שקדם לחוק החדש, הציג המרצה ראיות לקיבוע ההרצאה בשלושה
2 אופנים: במצגות שהציג בפני הכיתה, בסיכומים שערך לפני השיעורים ושעליהן
3 התבססו הרצאותיו, וכן במחברות התלמידים שסיכמו את ההרצאות. ואכן, העמדה
4 המקובלת היא כי יש להכיר בהרצאה כיצירה הראויה להגנה, אף אם היא נישאת בעל
5 פה ואינה מוקראת מדפים כתובים, וזאת אם דרישת הקיבוע מתמלאת באחת משתי
6 דרכים חלופיות: ברשימות שהמרצה הכין לקראת ההרצאה; או בסיכומי התלמידים-
7 המאזינים, שמקבעים את ההרצאה – וברשות המרצה (ראו גם תמיר אפורי **חוק זכות**
8 **יוצרים** (2012), בעמ' 55-56 ובפסיקה המאוזכרת שם; להלן: "**אפורי**").
9

הפרת זכויות ביצירה והוכחת העתקה

10
11 22. על פי סעיף 11 לחוק החדש, זכות יוצרים ביצירה היא הזכות הבלעדית לעשות ביצירה,
12 או בחלק מהותי ממנה, פעולה מתוך רשימת הפעולות המופיעה שם, לרבות העתקה.
13 הפרה של זכות היוצרים מוגדרת בסעיף 47 לחוק החדש כעשיית פעולה שהזכות
14 הבלעדית לעשותה מסורה בהתאם להוראות סעיף 11 לחוק לבעל זכות היוצרים, ובלא
15 רשותו (אלא אם כן שימוש זה הוא מותר לפי הוראות פרק ד' לחוק החדש – סייג שלא
16 נטען ואינו רלוונטי לענייננו).
17 כאמור, בנוגע להפרה החוק החדש חל מיום התחילה, ועל הפרות שקדמו ליום זה
18 חלות הוראות הדין הקודם המפורטות בסעיף 2 שבו. אך בהקשר זה של הפרת
19 הזכויות באמצעות העתקה, לא שינה החוק החדש מהדין הקודם.
20

21 על דרך הוכחת ההעתקה עמד בית המשפט העליון עוד בע"א 559/69 **אלמגור נ'**
22 **גודיק**, פ"ד כד(1) 825, 830 (1970):

24 "ניתן להסיק, שבוצעה העתקה של היצירה המקורית, כאשר לנתבע
25 הייתה **גישה** ליצירה המקורית, וכאשר **הדמיון** בין שתי היצירות הוא
26 כזה, שאין זה סביר להניח, שהוא פרי המקריות או של סיבה דומה,
27 להוציא ההעתקה.

28 הצטברות של נקודות דמיון מצביעה לכאורה על העתקה.
29 השאלה אם הדמיון בין היצירות מספיק לשם קביעה שהנתבע
30 העתיק חלק ממשי ומהותי מיצירת התובע היא שאלה של עובדה
31 ושל דרגה, ותשובה לשאלה זו צריכה להינתן לא על-סמך השוואה
32 מכנית בין היצירות, אלא לפי התרשמות השופט מהיצירות
33 בכללותן. "[ההדגשות הוספו – ע'ב']

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 לעניין הלכה ותיקה זו נאמר בע"א 10242/08 מוצפי נ' קבלי (10.10.2012), בפסקה
2 26 לפסק הדין, כי "הלכת אלמגור ביססה את מעמדה כהלכה נוהגת, לא נס ליחה,
3 והיא עומדת בתוקפה עד עצם היום הזה". הלכה זו מוזכרת גם בעניין אסף יעקב,
4 בפסקה 12 (להלן: עניין אלמגור).
5
6

הזכות המוסרית והפרטה

7
8 23. בצד זכות היוצרים, עומדת ליוצר גם הזכות המוסרית – כי יצירתו תיוחס לו ("זכות
9 ההורות"), בהיקף ובמידה הראויים באותו עניין; וכן שלא יוטל בה פגם או סילוף
10 ("הזכות לשלמות היצירה") באופן שיהיה בו משום פגיעה בכבודו או בשמו של היוצר –
11 בהתאם להוראות סעיף 46 לחוק החדש, ולפניו הוראות סעיף 4א בחוק הקודם.
12

מן הכלל אל הפרט

חומרי הלימוד של התובע – האם יצירה הראויה להגנה

13
14
15 24. ראשית יש לברר אם עמד התובע בדרישה להראות כי יצירתו עומדת בתנאי המקוריות
16 והקיבוע.
17

מקוריות

18
19 25. בפני בית המשפט הוצגו חומרי הלימוד של התובע, באמצעות המחברות של תלמידיו,
20 וטענתו של התובע היא שחומרים אלו מהווים יצירה מקורית שלו. לעומתו, וכפי שצוין
21 לעיל, התמקדה הנתבעת בטיעוניה ובסיכומיה בהיעדר המקוריות שבשיטת התובע.
22 ואכן, התובע לא הוכיח כי המציא או פיתח שיטה מקורית וייחודית. העדים שהעידו
23 מטעמו בדבר מקוריות שיטתו ניזונו מהמידע שנמסר להם מהתובע, וממנו בלבד (ראו,
24 למשל, עדות ליאת, פרוטוקול עמ' 21 ש' 17-20). אך יש לשוב ולהדגיש – היצירה
25 שבגין הפרטה עומד התובע על תביעתו אינה השיטה שהמציא, או לא המציא, אלא
26 חומרי הלימוד של התובע. בעניין זה, בדומה לעניין אסף יעקב, ייתכן שהידע והרעיונות
27 שבבסיס חומרי הלימוד של התובע הם נחלת הכלל, אך אין בכך כדי להפחית
28 מהמקוריות ומהיצירתיות שבבחירה, בעריכה ובסידור החומרים ששימשו את התובע
29 בבניית הקורס, ותרגום חומרי הבסיס לשפה שבה הועבר – ככל שאלה הוכחו. מכאן
30 שלעניין הפרת זכות יוצרים ביצירה – חומרי הלימוד של התובע – העיקר אינו בשאלה
31 אם פיתח התובע שיטה מקורית אם לאו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

- 1
26. משכך, יש לבחון אם חומרי הלימוד של התובע עומדים בדרישת המקוריות. הנתבעת,
3 שהתמקדה כאמור בטענותיה להיעדר מקוריות בשיטת התובע, לא הפריכה את טענתו
4 הבסיסית כי מדובר בחומרים מקוריים. הנתבעת העידה כי "כל הנומרוולוגיה אם ניקח
5 אותה כמקשה אחת היא בסך הכל דומה אחת ל-, הכל דומה אחד לשני..." (פרוטוקול
6 עמ' 282 ש' 16-17). טענתה העיקרית של הנתבעת היא שכל המידע בתחום
7 הנומרוולוגיה, בוודאי זה הנכלל בספריה, נמצא ברשות הכלל ואינו ראוי להגנת זכות
8 יוצרים שכן מדובר בנוסחאות (פרוטוקול עמ' 282 ש' 3-10). הנתבעת הצביעה על
9 שימושים קודמים באלמנטים מתוך שיטתו של התובע וחיבורים שנעשו זה מכבר בין
10 גוף האדם לחישובים נומרוולוגיים, כגון השימוש בריבוע פיתגורס, מטריצות, איור האדם
11 הוויטרובי של ליאונרדו דה וינצ'י וכיוצא באלה. ואולם, הנתבעת לא הצביעה על מקור
12 כלשהו שממנו הועתקו חומרי הלימוד של התובע; ואף לא קישרה בין אותם חיבורים
13 קודמים בין גוף האדם לחישובים נומרוולוגיים כדי להסביר את הדמיון, שלא הוכחש, בין
14 חומרי הלימוד של התובע לבין ספרי הנתבעת (ראו בהקשר זה עניין **אסף יעקב**,
15 בפסקה 19).
- 16
- מנגד טוענת הנתבעת כי לא ניתן להסתמך על מחברות העדים, שרה ואלי, כסיכומים
17 נאמנים להרצאות התובע. בתמצית, הנתבעת טוענת כי מחברתו של אלי הוקלדה
18 בשלב מאוחר לקורס ואין ראיה באשר למועד המדויק שבו הוקלדה; ולפיכך בהיעדר
19 העותק המקורי בכתב ידו של אלי לא ניתן להסתמך על מחברת זו – שייתכן שאף
20 נוצרה במיוחד לקראת ולצורך הדיון. באשר למחברת של שרה טוענת הנתבעת כי נפלו
21 בה פגמים: ראשית, כלולים בה סיכומים משיעורים מסוימים שהוקלדו על ידי אלי ולא
22 בכתב ידה של שרה; ושנית, כלולים בה סיכומים משיעורים משנת 2006, למרות שאין
23 להם קשר לעניין התובענה. לנוכח פגמים נטענים אלה במחברות שהציגו תלמידיו של
24 התובע, הנתבעת גורסת כי לא הוכח שמחברות אלו נכתבו קודם לכתובת ספריה, ולכן
25 אין להתבסס עליהן בקביעת מקוריות הרצאות התובע.
- 26
- 27
28. אין בידי לקבל טענות אלה של הנתבעת. ראשית, השוואה בין המחברות שהגישו אלי
29 ושרה, שעדותם נשמעה – מחברת אחת בכתב יד והשנייה מוקלדת – מצביעה על
30 דמיון עד כדי זהות במלל שבשתיהן. דמיון רב זה, יש בו כדי לחזק את טענות התובע כי
31 מדובר בתיעוד נאמן לחומר שהוא העביר לתלמידיו במהלך הקורס. כמו כן, אינני

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 מוצאת כי הכללתם של סיכומי שיעורים משנת 2006 במחברת שהוגשה לבית המשפט
2 על ידי שרה פוגעת באמינות סיכומי השיעורים מהקורס משנת 2002. גם בנוגע
3 למחברת שהגיש אלי, אמנם מחברתו המקורית בכתב ידו עשויה הייתה לשמש כראייה
4 חזקה ואוטנטית יותר מהעתקה שהוקלד; אך מקובלים עליי הסבריו של אלי,
5 שהתרשמתי שמשקפים את שאירע בנוגע להשמדת המקור לאחר ההקלדה. אני
6 מקבלת לכן את מחברתו כראיה אמינה, בוודאי לנוכח הדמיון הרב למחברת שהציגה
7 שרה. בעניין זה אוסיף ואציין כי העובדה שהמחברת של שרה כוללת השלמות
8 מוקלדות מהמחברת של אלי מצביעה אף היא על האוטנטיות של זו האחרונה ועל כך
9 שאלי אכן הקליד את סיכומיו "בזמן אמת", קרי: בסמוך למועד שבו התקיים הקורס –
10 ובכל מקרה לא לצורך המשפט.

11
12 לאחר עיון מדוקדק במחברות שהוצגו ובהיעדר ראייה לסתור, ניתן אפוא לקבוע כי יצירת
13 התובע עומדת בתנאי המקוריות – הן בסדר הבאת הדברים, הן ביישום באמצעות
14 הדוגמאות שבהן עשה התובע שימוש בשיעוריו והן בניסוח שבו בחר להעביר את
15 החומר. אלה על פניהם יחודיים ונושאים חותם אישי, ולא הוכח כי הועתקו ממקור אחר
16 כלשהו.

17
18 קיבוע
19 28. על סמך חומרי הלימוד של התובע, כפי שניתן להם ביטוי במחברות שהציגו תלמידיו –
20 הן מחברתה של ליאת משנת 1993 והן המחברות של שרה ואלי מהקורס הספציפי
21 שבו נכחה הנתבעת – ניתן לומר שהתובע הוכיח את קיבוע יצירתו. אין לכחד כי
22 הראיות שהוצגו לקו בחסר, שכן התובע לא הציג מצגות או סיכומים, תכנית קורס,
23 לוחות זמנים מסודרים ומערכי שיעור מפורטים שהכין לקראת כל הרצאה, כפי שהיה
24 ניתן לצפות ממנו וכפי שהוצגו, למשל, בעניין **אסף יעקב**. עם זאת, בעניינינו קיים דמיון
25 רב, עד כדי זהות, בין המחברות של שרה ואלי; ובנוסף אף החומר שלימד התובע
26 בשנת 1993 ואשר תועד במחברתה של תלמידתו ליאת דומה במהותו למחברות
27 מהקורס משנת 2002 של שרה ואלי. דמיון זה, ובעיקר הדמיון הרב עד כדי זהות בין
28 מחברות התלמידים שרה ואלי, ניתן לראות בהם משום עדות לכך כי מחברות אלה אכן
29 מהוות תיעוד נאמן לקורס, וככאלה עונות על דרישת הקיבוע של הרצאות התובע (ראו
30 והשוו, עניין **אסף יעקב**, בפסקה 11).

31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 נמצא, אם כן, כי התובע עמד בתנאי הדין להקניית הגנת זכות יוצרים ביצירתו, היינו
2 בחומרי הלימוד של התובע.

3

4

הפרת זכויות התובע

5 29. לטענת התובע, זכויותיו ביצירתו הופרו בדרך של העתקה לספרי הנתבעת.

6

7 לצורך בירור שאלת ההפרה, ובהתאם להלכה שנקבעה בעניין **אלמגור**, יש לברר
8 תחילה את שאלת הגישה של הנתבעת ליצירת התובע, ולאחר מכן את הדמיון בין
9 יצירת התובע וספרי הנתבעת.

10

11

הגישה של הנתבעת ליצירת התובע

12 30. כאמור, חרף הכחשתה הראשונית של הנתבעת את היכרותה עם התובע – הוברר

13 שהנתבעת הכירה גם הכירה את התובע. כך, אף על פי עדותה שלה ועדות חברתה

14 גילה שלפיהן נכחה הנתבעת רק בחלק מהשיעורים שנערכו באגודה לפיתוח המודעות;

15 וכך גם עולה מעדותם של אלי ושרה, שזיהו את הנתבעת כמי שלקחה חלק באופן קבוע

16 בקורס ותיארו בפירוט את מקום ישיבתה בשיעורים – קרוב למרצה (התובע). אמנם

17 אלי זכר שישבה ראשונה ליד התובע שהיה בראש השולחן ואילו שרה זכרה שישבה

18 שניה ממנו (פרוטוקול עמ' 47 ש' 22-25; ועמ' 77 ש' 1-8) – אך איני רואה לייחס

19 להבדל זה חשיבות בהינתן מרחק הזמן. בנוסף, התובע הציג בפני בית המשפט דף

20 קשר מהקורס, והנתבעת אישרה בעדותה כי פרטיה האישיים ברשימה זו נכתבו בכתב

21 ידה (ת/13, פרוטוקול עמ' 270). התובע ואלי אף טענו שנוכחותה של הנתבעת בלטה

22 במסגרת השיעורים. אלי העיד שהנתבעת הקשתה תמיד בשאלות חוזרות ונשנות,

23 שנגעו רק לה ולמקרה הספציפי שלה, דבר שגרם למרמור, לדבריו, בקרב שאר

24 המשתתפים בקורס (פרוטוקול עמ' 48 ש' 1-4). כמו כן, במסגרת תצהירו הציג התובע

25 ניתוח נומרולוגי אישי שערך לנתבעת במסגרת אחד השיעורים (נספח ש/12 לתצהיר

26 התובע). ועוד, על פי עדות גילה והנתבעת, הקורס הועבר בסלון ביתה של גילה, באופן

27 שהאדם האחראי (מנהל המקום התורן) לא היה יכול שלא לשמוע את הרצאות התובע

28 (פרוטוקול עמ' 178 ש' 16-24) – ויוזכר בעניין זה כי לטענת הנתבעת היא שימשה

29 בתפקיד זה בעת שהחליפה את גילה. כמו כן, הנתבעת וגילה העידו כי הייתה להן

30 גישה לדפים שחולקו בקורסים שהועברו באגודה, ככל שחולקו דפים כאלה.

31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 למעלה מכך, הנתבעת ביקרה את התובע בביתו לצורך שיעורי המשך פרטיים. לטענת
2 שרה, הנתבעת הצטרפה אליה והן נסעו מחיפה לביתו של התובע בכפר סבא ולמדו
3 שם 6-8 שיעורים פרטיים בנוסף לקורס (פרוטוקול עמ' 82 ש' 16-17). עוד הוסיפה
4 שרה כי שיעורים אלה היו שיעורים פרטיים שהועברו לה ולנתבעת, להן בלבד ותמיד
5 לשתייהן ביחד (סעיף 6 לתצהירה של שרה; וכן פרוטוקול עמ' 77 ש' 17-20). שרה
6 תיעדה גם את השיעורים הפרטיים במחברת שהציגה בפני בית המשפט.

7
8 בנוסף, עולה מעדותה של שרה, וכך העיד גם אלי, כי הנתבעת נשאה עמה מכשיר
9 הקלטה והקליטה את השיעורים; ושרה העידה כי הנתבעת הקליטה גם את השיעורים
10 הפרטיים שניתנו לשתייהן יחדיו בביתו של התובע (פרוטוקול עמ' 82 ש' 14). הנתבעת
11 וגילה הכחישו כי הנתבעת השתמשה אי פעם במכשיר הקלטה, ובלשונה של גילה "אני
12 אף פעם לא ראיתי את אלה עם טייפ, גם בקושי לימדנו אותה להקליד על מקלדת, עם
13 טייפ? אין לה טייפ, אף פעם לא היה לה טייפ. אין מצב שהיא הביאה טייפ" (פרוטוקול
14 עמ' 188 ש' 12-14). אלא שעדותה של גילה היתה מגמתית באופן מובהק ולא ניתן
15 לסמוך על דבריה, ולעומת זאת עדויותיהם של שרה ושל אלי תאמו זו את זו
16 והתרשמתי מאמינותן.

17
18 31. למרות היכרותה המוקדמת עם התובע, הן במסגרת הקורס באגודה והן בשיעורים
19 הפרטיים בביתו של התובע, העידה כאמור עדת התביעה מזל כי כאשר יצרה קשר
20 לראשונה עם הנתבעת לאחר יציאת הספר הראשון ב-2004 ושאלה אם הנתבעת
21 מכירה את התובע, ענתה זו בשלילה. הנתבעת העידה כי אינה זוכרת שאלה כזו
22 והוסיפה כי גם אם אכן כך נשאלה והשיבה בשלילה, הסיבה היא ששמו של התובע אינו
23 מוכר בתחום (פרוטוקול עמ' 276-277). אלא שעדותה זו היתה רחוקה מלשכנע וניכר
24 היה שאין בדברים כל ממש.

25
26 חרף הכחשות הנתבעת וחברתה גילה, ואף מבלי לקבוע מסמרות לעניין שימוש
27 הנתבעת בטייפ להקלטת הרצאות התובע, חומר הראיות והעדויות מצביע בבירור על
28 כך שלנתבעת הייתה היכרות מוקדמת עם התובע וכן גישה מלאה לחומרי הלימוד של
29 התובע.

30

31

הדמיון בין היצירות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

32. יצירת התובע – חומרי הלימוד שלו, כהגדרתם לעיל – אמנם כוללת גם דפי מידע
ותרגול, אולם בדומה לעניין **אסף יעקב**, עיקר היצירה המוגנת לענייננו היא ההרצאות
שהעביר התובע בקורס בשנת 2002. מחברות תלמידיו משמשות לענייננו כראיה לתוכן
היצירה, ובפרט להוכחת תוכן ההרצאות (ראו והשוו, עניין **אסף יעקב**, בפסקה 11).
משכך, בבואנו לבחון את מידת הדמיון בין הקטעים שבספרי הנתבעת לבין היצירה
המקורית של התובע, יש להתחשב מראש בהבדלים הטבעיים בין דרכי התיעוד
השונות של התלמידים את היצירה – הן ההבדלים בין סיכום לסיכום, כלומר בדרך
שבה סיכם כל אחד מהתלמידים את ההרצאות, והן בהבדלים בין היצירה המקורית,
שעיקרה הרצאות בעל פה, לבין תיעודה בכתב על ידי התלמידים. בנוסף נדרש
להתחשב בהבדלים הצפויים בין סיכומים שנעשו בחופזה תוך כדי שיעור לבין ניסוחים
בספר שעברו מספר עריכות. לשון אחר, כאשר משווים בין הקטעים בספרי הנתבעת,
שלגביהם טוען התובע כי הם מהווים העתקה של הרצאותיו, לבין תיעוד הרצאותיו על
ידי תלמידיו האחרים, שרה ואלי, ניתן להניח מראש כי יהיו הבדלים בין הנוסחים, אך
ככל שמדובר בהבדלים קלים אין בהם כדי להפחית מעצם הדמיון וההעתקה.
עם זאת, ראוי להדגיש כי קיים הבדל משמעותי בין היקף החומר שנטען שהועתק לבין
היקף החומר הנמצא בספרי הנתבעת. טבלת ההשוואה שהציג התובע במסגרת
תצהירו, המשווה בין קטעים בסיכומי הרצאותיו לבין קטעים מהספר הראשון של
הנתבעת, נושאת כעשרים עמודים. לעומת זאת, הספר הראשון משתרע על פני 575
עמודים. התובע לא טען כי הספר הראשון בכללו מהווה העתקה של ההרצאות
שהעביר, ואמנם עיון בספר מעלה כי זה עוסק בנושאים רבים שאף התובע לא טען
שמתבססים על הרצאותיו. ואולם, לצורך הקביעה כי הנתבעת הפרה את זכויות התובע
ביצירתו לא נדרש שהיצירה תהווה חלק ניכר מהספר אלא די בכך שהספר עושה
שימוש **בחלק מהותי מהיצירה המוגנת** כדי שיהא בכך משום הפרת זכויות התובע
ביצירתו.
כמו כן יש לציין כי בשונה מעניין **אסף יעקב**, התובע בענייננו לא הציג ראיות לכך שסדר
הנושאים בספרה של הנתבעת דומה או הוכתב על ידי סדר ההרצאות והנושאים
שנלמדו בקורס. טענותיו של התובע ביחס להפרה נסמכו בעיקרן על דמיון מילולי בין
הקטעים השונים, בדגש על הדוגמאות שנבחרו, צירופי המספרים וכיוצא באלה. כפי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 שנראה להלן, אכן קיים דמיון, עד כדי זהות, בין קטעים שונים בספר לבין סיכומי
2 ההרצאות של התלמידים שרה ואלי.
3

ההשוואה

4
5 33. התובע הציג, כאמור, טבלה מפורטת המשווה בין הספר הראשון (בעיקר) לבין סיכומי
6 ההרצאות של התלמידים שרה ואלי. לשם הדוגמא, אצטט חלקים מתוך טבלה זו.
7 ראשית אציין שתי דוגמאות, שתיים מיני רבות, לדמיון מילולי:
8
9

<u>קטעים מתוך הספר הראשון</u>	<u>הרצאות התובע כפי שתועדו במחברות של שרה ושל אלי</u> (לפי מספור נספחי התצהירים מטעם התובע)
<p>עמ' 414 (התובע טוען כי כל הפרק בנושא "מחזורים, שיאים ואתגרים" הועתק באותו הסדר שהוא לימד בקורס, וכן כי לימוד שלוש הנושאים יחדיו הינו ייחודי לתובע)</p> <p>כלל: השפעת השיאים דומה להשפעת המחזורים והם פועלים במקביל. ההבדל ביניהם בשתי נקודות:</p> <p>א) המשקל של שניהם: המחזור הוא אנרגיה חזקה יותר משל השיא. הוא מהווה 60% ואילו השיא מהווה 40%, וביחד הם מהווים את האנרגיה של התקופה. אם שניהם הרמוניים אין זה משנה מי חזק יותר, אבל אם הם נוגדים זה את זה, אז ההשפעה של המחזור היא יותר חזקה. למשל: מחזור 4 ושיא 5 – כאן ה-4 ישפיע יותר.</p> <p>ב) הדבר השני שניקח בחשבון הוא מידת ההדרגתיות של המעבר מתקופה לתקופה.</p>	<p>עמ' 318 (במחברת של שרה): עמ' 508 (במחברת של אלי)</p> <p><u>הנושא: מחזורים, שיאים ואתגרים</u></p> <p>השפעת השיאים דומה להשפעת המחזורים והם עובדים במקביל כאשר ההבדל ביניהם הוא בשתי נקודות:</p> <p>המשקל של שניהם, המחזור הוא אנרגיה יותר חזקה מאנרגיית השיא, המחזור בערך משפיע כ-60% לעומת השיא כ-40% והם ביחד האנרגיות שמשפיעות על אותה תקופת חיים, אם המחזור והשיא הרמוניים אז אנו מוצאים שילוב בין שניהם, אם הם נוגדים אז השפעת המחזור תהיה גדולה יותר, למשל: מחזור 4 ושיא 5 אז זו תקופה יותר סגורה של ה-4...</p> <p>מידת ההדרגתיות של המעברים בין תקופה לתקופה, ההשפעה של השיא המתקרב</p>

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

<p>המחזור, השיא והאתגר המתקרבים מתחילים להשפיע חצי שנה עד שנה לפני הופעתם...</p>	<p>משפיעה, מתחילה להשפיע חצי שנה עד שנה לפני...</p>
<p><u>עמ' 460 בספר, בכוכבית השנייה בעמוד</u></p> <p>חיבור מספרי הנפש (יום הלידה) יראה על פוטנציאל הקשר בין בני הזוג. הכוונה לעמידתו במציאות החיצונית של הקשר; אלו מאורעות והתמודדויות ששני בני הזוג יאלצו להתמודד אתם בתוך הקשר. למה הכוונה? אם למשל, החיבור של שני ימי לידה נותן 5, פירושו של דבר שבנסיבות החיצוניות של הקשר החיים יזמנו להם הרבה שינויים, הרבה מהפכים.</p> <p>חיבור ימי הלידה עשוי להראות לאיפה הקשר הזה יגיע בסופו של דבר. אם חיבור ימי הלידה נותן 16/7, זה אומר שבסופו של דבר יהיו בדידות, ניכור ונתק רגשי...</p>	<p><u>עמ' 306 (במחברת של שרה);</u> <u>עמ' 520 (במחברת של אלי)</u></p> <p><u>חיבור מספרי יום הלידה:</u></p> <p>חיבור כזה מראה את המציאות החיצונית של הקשר של בני הזוג, מאורעות והתמודדויות ששני בני הזוג יאלצו להתמודד אתם במשך הקשר, לדוגמא: חיבור שנותן 5 – כלומר בנסיבות החיצוניות של הקשר יזמנו הרבה שינויים, הרבה מהפכים, לא תמיד יהיה הכל יציב, החיבור יכול להראות לאיפה הקשר יכול להגיע בסופו של דבר... לדוגמא: חיבור שנותן 7 זה אומר שבסופו של עניין מה שיקרה עם הקשר הזה זה בדידות, ניתוק רגשי, אפילו אם הקשר יישאר...*</p> <p>* הערה: במחברת של שרה, ביחס לחיבור שנותן 7, נכתב בסוגריים (16/).</p>
<p><u>עמ' 464 בספר, החל מראש העמוד:</u></p> <p>אם המספר המשותף הוא 2, 3, 6, הרי שיש כאן רמז שגם אם הזוגיות תעבור טלטלות, תהפוכות ובעיות, בסוף היא תגיע למקום הרגשי, האוהב וההרמוני.</p> <p>...</p> <p>אם החיבור מספרי הנפש (יום הלידה) זהה לחיבור מספרי כוח הלידה (הלב), זה יצביע על קשר מאוד חזק, שוודאי היה מהיר</p>	<p><u>ובהמשך (במחברת של שרה יש מעבר למחברת חדשה, לעמ' 341):</u></p> <p>...אם יוצא חיבור של 2, 3, 6, אז זה יראה שבסופו של דבר הקשר בין בני הזוג יגיע לקשר יפה.</p> <p>אם חיבור מספרי יום הלידה זהה לחיבור מספרי הלב זה אומר שמדובר בקשר סופר חזק שהוא לרוב יוצא דופן בעוצמתו, אם</p>

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

<p>מאוד; כמו שני מגנטים שהתחברו זה לזה, ויהיה גם קשה להפריד ביניהם... המצב האידיאלי הוא כאשר חיבור מספרי הלב (כוח הלידה) הרמוני לחיבור מספרי הנפש (יום הלידה).</p>	<p>מדובר בבני זוג אז החיבור שלהם היה מאוד מהיר כמו מגנטים, יש משהו שמושך אותם לא במודע להיות ביחד. המצב האידיאלי הוא שחיבור מספרי הלב הרמוני לחיבור מספרי יום הלידה.</p>
<p><u>עמ' 520-521 בספר, החל מהפסקה ה-3</u> 5-7: דיסהרמוני... דיכאונות, התמכרויות. 5 בורח מהמציאות... יש בו משהו משוגע, יש לו ראש קריזיונרי. 5 תזזיתי וקליל, 7 כבד מאד. 5 מהיר, גמיש, מאלתר, 7 איטי... אנרגיות סותרות. הוא לא קונוונציונלי. כאשר שני מספרים מתנגשים הם הולכים בדרך כלל לצד השלילי. כשיש לאדם שילוב 5-7 יש שתי אפשרויות: (א) האדם ילך עם השיגעון שלו עד הסוף, יעבוד בתחום לא נורמטיבי; משחק, מיסטיקה, תקשור, ידריך טיולים אלטרנטיביים לאפריקה, למזרח. זו האפשרות הטובה והבריאה ביותר. אך מה כאן הבעיה? רוב האנשים חרדים מן התכונות האלו בתוך עצמם; הן יוצרות אצלם חרדה עצומה מאיבוד שפיות, מאיבוד אחיזה במציאות... (ב) בגלל החרדות האלו רוב האנשים שיש להם השילוב הזה מתנהגים כמו אנשים נורמטיביים, מחזיקים הכל בשליטה... הם יהיו סמל של שליטה עצמית! הם יהיו אובססיביים ומאופקים... האפשרות היותר</p>	<p><u>עמ' 462-463 (במחברת של אלי), שיעור 3</u> <u>מיום 13.6.2002</u> <u>נושא: הקשר בין (7) לבין (5)</u> דיסהרמוני, שתי אנרגיות סותרות לגמרי, (5) קליל, מהיר (7) כבד, איטי... כששניהם מתנגשים אז הם מוקצנים, דהיינו: (7) דיכאון, התמכרות (5) בריחה מהמציאות... זהו הצירוף הכי משוגע, ראש קריזיונר... לא סטנדרטי. לאדם כזה יש שתי אפשרויות התנהגות: א. האדם ילך עם השיגעון שלו, למשל: יעבוד בתחום לא נורמטיבי כמו במה, בידור, מיסטיקה, תקשור, מדריך טיולים במקומות מיוחדים, זו האפשרות הטובה עבורם אך רובם חרדים מתכונות אלה חרדה עצומה מאיבוד שפיות, מאחיזה במציאות. ב. בגלל החרדה הרבה, הם מתנהגים כמו אנשים נורמטיביים, מחזיקים עצמם בשליטה, אז הם יהיו אנשים של סמל השליטה, מאד אובססיביים, מאוד מאופקים... האפשרות המסוכנת היא עד להתפרצות כמו משבר וכו', ואז הם יאושפזו בבי"ח לחולי נפש... (הרבה</p>

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

מסוכנת מבחינה נפשית, כי במצב של משבר הם עלולים באמת לאבד את שפיותם... הרבה אנשים עם השילוב הזה הם חוזרים בתשובה...	מהם מגיעים לסמים ולחזרה בתשובה).
--	----------------------------------

- 1
2 אכן, בין הקטעים המפורטים לעיל קיים דמיון כזה, שאין זה סביר להניח שהוא פרי
3 המקריות או של סיבה דומה, להוציא העתקה.
4 ודוק: הנתבעת טענה שהסתמכה בעבודת המחקר שלה על מקורות רבים, בעיקרם
5 זרים. אם אמנם היה מדובר בתרגום מספרות זרה או בהעתקה ממקור קודם אחר,
6 שומה היה על הנתבעת להציג את המקור שממנו תורגם או נלקח הטקסט. הנתבעת
7 לא עשתה כן, ונראה שלא בכדי; ומכל מקום לנוכח הדמיון הרב והיעדר ראיה לסתור,
8 על פניו נראה כי עניין לנו בהעתקה.
9
10 34. השוואה נוספת היא בבחירת דוגמאות ספציפיות:
11

<u>קטעים מתוך הספר הראשון</u>	<u>הרצאות התובע כפי שתועדו במחברות של שרה ושל אלי</u> (לפי מספור נספחי התצהירים מטעם התובע)
עמ' 472-469 <u>הנושא: חוב קארמתי במערכת זוגית או אחרת</u> אם המספר המשותף מצביע על חוב קארמתי פירוש של דבר שזהו קשר קארמתי... סביר להניח שיהיו הרבה קשיים בקשר כזה, שנובעים מחיים קודמים... 16/7 ... ניתוקים, ניכור, חוסר הבנה תמידי, בדידות. הרבה פעמים לאחד מבני הזוג יש משברים קשים ואז הקשר כולו סובל.	עמ' 306 (במחברת של שרה); עמ' 520-519 (במחברת של אלי) <u>הנושא: התאמה זוגית – יעוד קשר חוב קרמטי</u> כאשר חיבור מספרי הגורל נותן חוב קרמטי אז זה אומר שהקשר קרמטי, הרבה קשיים שנובעים מחיים קודמים... 13/4 – הגבלות, תקיעות, מציאות קשה, קשר מגביל, המציאות יכולה לטפוח על פני בני הזוג... חובות כספיים גדולים שמאלצת אותם להתמודד יחד. 14/5 קשר שמפגיש עם שינויים קיצוניים,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

<p>13/4 מוביל לקשר שיש בו הרבה הגבלה ותקיעות. הרבה פעמים המציאות היא קשה ושניהם צריכים להתמודד עימה. המציאות עלולה להכות בהם, עלולים להיות דברים שקושרים אותם זה עם זה בליט ברירה; מחויבות, אחריות, חובות.</p> <p>19/1 ... קשר שיש בו הרבה בעיות בהערכה ובכבוד המשותף; אחד מבני הזוג רואה את עצמו מרומם יותר משני; ישנו הנושא של שליט נשלט, מוביל ומובל. מבחינה פסיכולוגית גם לחלש יש הרבה שליטה על החזק... להיות הקורבן הניצחי...</p> <p>14/5 קשר זה מפגיש עם שינויים קיצוניים, מהפכים בחיים, חוסר יציבות, חוסר נאמנות – אולי אף בגידות... ייתכן שיהיו תקופות טובות בזוגיות וגם תקופות קשות...</p>	<p>בגידות, חוסר נאמנות, מהפכים בחיים, יכול להיות תקופות מאוד טובות ותקופות מאוד גרועות.</p> <p>16/7 ניתוקים, ניכור, חוסר הבנות תמידיות, בדידות, משברים קשים לאחד מהם או לשניהם ואז שניהם צריכים להתמודד עם המשבר.</p> <p>19/1 קשר שיש בו הרבה בעיות בהערכה, בכבוד אחד לשני, אחד מהם רואה את עצמו גבוה יותר מהשני, שולט ונשלט, למרות שלחלש יש גם שליטה על החזק, החלש הקורבן, בדידות, ניכור, מאורעות קשים שהשניים חווים יחד.</p>
---	--

- 1
- 2 יודגש כי שילובים אלו הם הדוגמאות היחידות שבהן נעשה שימוש באותו הקשר – הן
- 3 בשיעוריו של התובע והן בספר הראשון. בשני המקרים בחרו התובע והנתבעת
- 4 להשתמש דווקא באותם ארבעה שילובים של מספרים.
- 5
- 6 35. בטבלת ההשוואה נמצאו דוגמאות נוספות לשימוש בדיוק באותם שילובים של מספרים
- 7 – שילובים שניתנו כדוגמאות, הן בשיעוריו של התובע והן בספר, ושלגביהם בוצע
- 8 ניתוח נומרולוגי. למשל בעמ' 317-316 במחברת של שרה ובעמ' 510-508 במחברת
- 9 של אלי (לפי מספור נספחי התצהירים מטעם התובע) ובעמ' 420-418 בספר הראשון:
- 10
- 11 - שילוב של "מחזור-7", "שיא-1", "אתגר-2"; וכן
- 12 - שילוב של "מחזור-4", "שיא-8", "אתגר-5"; וכן
- 13 - שילוב של "מחזור-2", "שיא-6", "אתגר-2".
- 14

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

- 1 בעניין זה, ומבלי להתייחס למשמעות המושגים "מחזור", "שיא" ו-"אתגר", נמצא ששני
 2 המחברים בחרו להשתמש כדוגמאות דווקא באותם שלושה שילובים משולשים מבין
 3 לכאורה אינספור השילובים האפשריים. אמנם ייתכן שמדובר בדוגמאות ספציפיות
 4 ייחודיות שהשימוש דווקא בהן הוא נפוץ ומקובל בספרות בתחום הנומרוולוגיה. אם אכן
 5 זהו המצב, ניתן היה לצפות מהנתבעת להצביע ולהוכיח את הדבר, ובכך להפריך את
 6 טענותיו של התובע. ואולם, משלא סתרה את טענותיו, ומשקבעתי זה מכבר כי חומרי
 7 הלימוד של התובע הם בגדר יצירה מקורית, הרי שלדמיון כפי שהוצג, בין ספרה של
 8 הנתבעת ליצירת התובע המוקדמת לו, לא ניתן הסבר אחר אלא העתקה המפרה את
 9 זכויותיו של התובע ביצירתו.
- 10
- 11 36. התובע הצביע על דמיון עד כדי זהות גם בפירוט צירופים וייחוס תכונות ספציפיות
 12 לאותם צירופים, בפרט בין דפי תרגול שהציג ממחברות תלמידיו – הן מחברתה של
 13 שרה, שלמדה ביחד עם הנתבעת; והן מחברתה של ליאת, שלמדה אצל התובע כעשור
 14 לפני כן:
 15

<u>דוגמאות מתוך הספר הראשון</u>	<u>דפי מידע שהציג התובע</u> חולקו גם בקורס בו נכחה הנתבעת (מחברת שרה) וגם בקורס בו נכחה ליאת
בעמ' 498 –	עמ' 406 (במחברת של שרה) עמ' 592 (במחברת של ליאת) <u>(לפי מספור נספחי התצהירים מטעם התובע)</u>
הקונפליקטים החזקים ביותר: 2,1 4,3 5,4 7,5 8,3 9,4	הנושא: חלוקת מספרים לקבוצות – הקונפליקטים החזקים ביותר: 1,2 3,4 4,5 5,7 4,9
בעמ' 496	עמ' 406 (במחברת של שרה) עמ' 592 (במחברת של ליאת)
הנושא: קבוצות מספרים על פי נושאים מספרים מסגרתיים: 6,4 מספרים רגשיים: 11,6,3,2	הנושא: קבוצות מספרים עפ"י נושאים מספרים מסגרתיים: 4,6 מספרים רגשיים: 2,3,6

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

מספרים נחושים בעלי כוח רצון חזק: 8,4,1	מספרים נחושים עם כח רצון חזק: 1,4,8
מספרים מופנמים: 7,2	מספרים מופנמים: 2,7
מספרים סגורים רגשית: 7,4	מספרים סגורים רגשית: 4,7
מספרים חומריים: 8,4 ובמידה מסוימת גם 6	מספרים חומריים: 4,8
מספרים קלילים: 5,3,1	מספרים קלילים: 3,5,1
מספרים פרפקציוניסטים: 8,7,6	מספרים פרפקציוניסטים: 6,7,8
מספרים עם חשיבה בגדול: 22,9,5 ובמידה מסוימת גם 8	מספרים עם חשיבה בגדול: 8,9
מספרים בודדים: 7,1	מספרים בודדים: 1,7

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

ניתן לראות שקיים דמיון של ממש בין הדוגמאות, עד כדי זהות.

37. יוזכר כי לגרסת הנתבעת, ההסבר לדמיון בין חומרי הלימוד של התובע לספריה הוא בכך שכל הנומרוולוגיה מבוססת על אותה תורה עצמה, שנמצאת לטענתה בנחלת הכלל. הנתבעת אף הפנתה בתצהירה לקטעים מסוימים מספרו של גודווין, כמו גם מספרים אחרים (עמ' 20-22 ונספחים 15-20 בכרך ג' לתצהיר הנתבעת). סקרתי ארוכות את המסמכים הרבים שהציגה הנתבעת, אך לא מצאתי בהם דווקא את הדוגמאות שהציג התובע בטבלת השוואה. בהקשר זה העידה הנתבעת שהיא דוברת "עגה של גודווין", אך "עגה" זו נכתבה על ידי גודווין בשפה האנגלית. לא ברור אם קיימת, ואם כן מהי אותה "עגת-גודווין" בשפה העברית, מי הגה אותה, מי תירגם, ואם בכלל קיימים מונחים מתורגמים מוסכמים. הנתבעת לא הציגה ראיות כלשהן בעניין זה.

הנה כי כן, לו ביקשה הנתבעת להפריך את טענותיו של התובע, הנתמכות בהשוואות רבות מסוג אלה שהודגמו לעיל – כאשר עמדתה היא כי התובע לקח את תורתו, מושגיו, ניתוחיו וניסוחיו מגודווין, או מכל מקור אחר – היה עליה להדגים את עמדתה זו ולהצביע על מקור ספציפי שבו נעשה שימוש קודם בדיוק באותן הדוגמאות, באותם המושגים, באותו הניסוח. משלא עשתה כן, לא ניתן לייחס משקל לטענותיה בהקשר זה, בלא שהובאו להן תימוכין.

סיכום ביניים

38. התובע יצר, בחומרי הלימוד שלו, יצירה מקורית הראויה להגנה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 הנתבעת עשתה שימוש בדוגמאות ובקטעים מילוליים מתוך יצירתו של התובע, שעל
2 פניהם מהווים חלק מהותי ממנה, בלא שקיבלה את רשותו והסכמתו – ובכך נמצאה
3 מפרה את זכות היוצרים של התובע ביצירתו.

4

5

הזכות המוסרית

6 39. בצד טענותיו לזכות היוצרים שלו, טוען התובע להפרת זכותו המוסרית ביצירתו, בעיקר
7 במובן של הזכות להורות – בכך שהנתבעת לא ייחסה לתובע את החלקים שהעתיקה
8 מיצירתו. כמו כן נטען על ידי התובע, אם כי במידה פחותה, כי הנתבעת הפרה את
9 זכותו המוסרית גם בדרך של סילוף ופגיעה בשלמות יצירתו.

10

11 הנתבעת לא כללה בספריה כל התייחסות לתובע, על אף שעשתה שימוש בחומרי
12 הלימוד שיצר. בכך אכן הפרה את זכותו המוסרית "להורות" על יצירתו. אשר לזכות
13 לשלמות היצירה, לא מצאתי בטענות התובע משום ביסוס לקביעה כי הנתבעת סילפה
14 או פגמה ביצירתו באופן שפגע בשמו או בכבודו. התובע לא התמקד בטענותיו כנגד
15 הנתבעת בטענות לסילוף או פגיעה ביצירתו; ויותר מפעם, טען את ההיפך מכך – כי
16 הנתבעת העתיקה את הקטעים ממש כפי שהועברו מהתובע לתלמידיו. משכך נמצא כי
17 לא הוכח שהנתבעת פגעה בזכות התובע לשלמות יצירתו.

18

19

אחריות אסטרולוג

20 40. הנתבעת העבירה את זכויות היוצרים בספריה לאסטרולוג וזו הוציאה לאור את ספריה,
21 לפחות עד תחילת שנת 2010, אז התקשרו הנתבעת ואסטרולוג עם משכל. מכאן,
22 לכאורה, שאסטרולוג הפרה אף היא את זכות היוצרים של התובע. ואולם, לדברי
23 אלישע, מנהל אסטרולוג ומי שהיה בקשר עם הנתבעת, לא רק שלא ידע שספריה של
24 הנתבעת מפרים את זכויות התובע ביצירתו, אלא שעובר להליכים בתובענה דן כלל
25 לא הכיר את שמו של התובע. לפיכך טוען אלישע כי גם אם אסטרולוג הפרה זכויות של
26 התובע, הרי שעשתה כן כ"מפר תמים", ועל כן אין להטיל עליה אחריות בגין אותן
27 הפרות.

28

29 סעיף 58 לחוק החדש קובע את חריג "המפר התמים" לחבות בגין הפרת זכות יוצרים:

30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

- 1 "מפר שלא ידע ולא היה עליו לדעת, במועד ההפרה, כי קיימת זכות
2 יוצרים ביצירה, לא יחויב בתשלום פיצויים עקב ההפרה".
3
- 4 ועוד לענייננו, קובע סעיף 48 לחוק החדש, בהקשר של הפרה עקיפה של זכות יוצרים,
5 כי מי שמוכר, מעמיד למכירה, או מפיץ בהיקף מסחרי עותק מפר של יצירה, מפר את
6 זכות היוצרים – וזאת אם בעת ביצוע הפעולה, ידע או היה עליו לדעת כי העותק הוא
7 עותק מפר. נוסח דומה מופיע גם בסעיף 51 לחוק החדש, בהתייחס להפרה עקיפה של
8 הזכות המוסרית ביצירה.
9
- 10 נטל ההוכחה בעניין "המפר התמים" רובץ על הנתבע המעלה טענה זו, וכפי שכבר
11 נקבע בעבר – יקשה עליו להרימו. הוראות החוק בנוגע ל"מפר תמים" (סעיף 8 לחוק
12 הקודם) יחולו "רק על אדם המפר זכות יוצרים, מבלי לדעת – ומבלי שהיה לו יסוד סביר
13 לחשוד – שקיימת בכלל זכות יוצרים ביצירה הנדונה, ולא די בכך שהמפר לא ידע, ולא
14 היה לו יסוד לחשוד, שהתובע דוקא הוא בעל זכות היוצרים..." (ע"א 241/55 דפוס
15 ניאוגרפיקה נ' מסדה בע"מ, פ"ד יא 890, 892 (1957); ע"א 2312/02 דרוק נ'
16 דנציגר, פ"ד נט(6) 421, 430-431 (2005)). כוחם של דברים אלה יפה גם כיום,
17 במשטר הנוהג תחת החוק החדש (ראו אפורי, בעמ' 461-463 והאסמכתאות שם).
18
- 19 המלומד גרינמן התייחס בספרו לטענת "מפר תמים" המועלית על ידי מוציא לאור, כגון
20 אסטרולוג בענייננו:
21
- 22 "מו"לים, מדפיסים וגופי תקשורת יתקשו במיוחד לטעון להפרה
23 תמימה, שכן מתפקידם להיות ערים לזכויות יוצרים ביצירות".
24 (גרינמן, כרך ב', בעמ' 805)
25
- 26 ומסכם גרינמן, לעניין זה, בספרו:
27
- 28 "נראה, שטענה בדבר הפרה תמימה עשויה להתקבל בנסיבות
29 יוצאות דופן בלבד שבהן סביר להניח כי היצירה היא נחלת הכלל,
30 כגון שהיא נחזית להיות יצירה ישנה מאוד שתקופת הגנתה חלפה
31 מכבר." (שם)
32
- 33 41. בענייננו, התובע פנה באמצעות עו"ד בלהוסקי לאסטרולוג וידע אותה בדבר ההפרה
34 הנטענת. עו"ד בלהוסקי הצהירה (סעיף 17 לתצהיר עו"ד בלהוסקי וכן פרוטוקול עמ'

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 122 ש' 27 ואילך) כי בשיחת הטלפון שקיימה עם אסטרולוג בעקבות מכתבי ההתראה
2 ששלחה (נספחים א1, א3 ו-א6 לתצהיר עו"ד בלהוסקי), הבהירה לאסטרולוג כי טענת
3 תום הלב תעמוד להם עד למועד הידיעה; ומשהודיע התובע לאסטרולוג, באמצעות
4 מכתבי ההתראה, כי הספרים שהוציאה לאור מפרימ את זכותו וזו בחרה שלא לחדול
5 מהפצת העותקים המפרימ, טענת תום הלב לא תעמוד עוד להגנתה.
6
7 יתרה מכך, אסטרולוג מתמחה בהוצאה לאור בעיקר בתחומי המיסטיקה, תחום
8 מצומצם יחסית. אלישע עצמו העיד כי הוא מכיר היטב את הספרות בתחום. לפיכך,
9 כאשר הנתבעת פנתה אליו וביקשה להוציא לאור ספר ראשון פרי עטה בתחום
10 הנומרולוגיה, והגישה לו טיוטה הנושאת למעלה מאלפיים עמודים – ניתן היה לצפות
11 שיתעורר אצלו חשד, או לכל הפחות חשש, כי ייתכן שנכללו בטיטה קטעים שיש בהם
12 זכויות ליוצרים קודמים; ובעקבות זאת, כי הדברים ייבדקו על ידו כדבעי. משלא עשה
13 כן, אין לומר כי אסטרולוג היא בגדר "מפר תמים" של זכויות התובע.
14
15 42. משכך, אסטרולוג נושאת גם היא באחריות להפרת זכויותיו של התובע ביצירתו. ואולם,
16 כאמור, אסטרולוג הפנתה הודעת צד שלישי נגד הנתבעת שבה היא טוענת כי ככל
17 שייקבע שאסטרולוג הפרה את זכויות התובע – על הנתבעת לשאת במלוא הפיצוי,
18 וזאת מכוח התחייבויותיה בהסכם עם אסטרולוג משנת 2004. הנתבעת, מצידה, אינה
19 מכחישה את תוכן ההסכם והתחייבויותיה מכוחו. עם זאת טוענת הנתבעת כי האחריות
20 לבדיקת הנושא של זכויות יוצרים הייתה מוטלת, בראש ובראשונה, על אסטרולוג, שכן
21 זהו לחם חוקה במסגרת עיסוקה בהוצאה לאור והפצת ספרים. ואמנם, כפי שצוין לעיל,
22 לא בנקל תוסר האחריות ממי שעיסוקו בהעתקה, הפצה ושידור של יצירות, כדוגמת
23 מוציאים לאור, מדפיסים וגופי תקשורת – אך זאת במישור שבינם לבין הבעלים בזכויות
24 שהופרו ביצירה המקורית. וכך גם בענייננו, נדחו טענות אסטרולוג בנוגע להיותה "מפר
25 תמים" של זכויות התובע. אלא שבמישור שבין אסטרולוג לנתבעת, ובמסגרת הקצאת
26 הסיכונים שביניהן כפי שנקבעה בהסכם משנת 2004, נטלה הנתבעת מאסטרולוג את
27 האחריות בנוגע להפרת זכויות יוצרים בספריה; ואף התחייבה לשפות את אסטרולוג
28 בגין כל נזק שייגרם לה עקב הפרה כזו.
29
30 לפיכך, אני מקבלת את ההודעה לצד השלישי, והנתבעת היא שתישא בכל סכום שבו
31 תחויב אסטרולוג בגין הפרת זכויותיו של התובע.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

שיהוי

43.

הנתבעת העלתה טענה, ואף חזרה על כך בסיכומיה (סעיפים 102-104 לסיכומי הנתבעת) כי התובע השתהה כשש שנים מיום היוודע לו על הספר הראשון בשנת 2004 ועד שהגיש את תביעתו בשנת 2010 וטען בה להפרת זכויותיו. לטענת הנתבעת, בכך יצר התובע מצג של ויתור על זכות התביעה שלו וגרם לכך שהנתבעת הרעה את מצבה משהשקיעה משאבים רבים בהפקת ובהוצאת הספר השני.

בית המשפט העליון ניסח מספר כללי יסוד ביחס לעילת השיהוי (ראו ע"א 6805/99 תלמוד תורה הכללי והשיבה הגדולה עץ החיים בירושלים נ' הוועדה המקומית לתכנון ובניה בירושלים, פ"ד נז(5) 433, 446-447 (2003)):

"שיהוי בתוך תקופת ההתיישנות נוצר מקום שיש בהשתהות בפנייה לבית-המשפט משום שימוש לא נאות בזכות התביעה הנתונה לתובע ופגיעה בציפייה הלגיטימית של הנתבע שלא להיתבע... לצורך טענת שיהוי נדרש להוכיח כי בנסיבות המקרה זנח התובע את זכות התביעה העומדת לו, או שבמשך הזמן שינה הנתבע את מצבו לרעה. היו שהוסיפו תנאי חלופי שלישי שעניינו שיהוי שנגרם עקב חוסר תום-לבו של התובע... השתהות בתחום תקופת ההתיישנות הינה זכותו של המתדיין... לפיכך קיימת דרישה לקיום מצג ברור מצד התובע על אודות ויתור או מחילה מצדו על זכות התביעה הנתונה לו... טענה בדבר ויתור או מחילה על זכות תביעה מחייבת רמת הוכחה נכבדה על-ידי הטוען לה. התנאי בדבר שינוי מצב לרעה של הנתבע אחוז ושלוש בדרישה כי שינוי כאמור ינבע מהתנהגותו הבלתי ראויה של התובע... מכאן, כי סילוק תביעה בטענת שיהוי ייתכן, דרך כלל, מקום שחוסר תום-לבו של התובע או מצג ממשי של ויתור או מחילה מצדו על זכותו הם אשר הניעו את הנתבע למעשה או למחדל אשר הביאו שינוי במצבו לרעה."

ולבסוף מסכם בית המשפט בקביעה:

"ככלל ניתן לומר: השיהוי האזרחי הנטען במסגרת תקופת התיישנות הוא אמצעי שיש לעשות בו שימוש בנסיבות חריגות בלבד."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 אין בידי לקבל את טענת הנתבעת בדבר שיהיו התובע בהגשת התביעה, שכן יסודותיה
2 של עילת השיהוי אינם מתקיימים בענייננו. די בכך שאציין כי הנתבעת לא הוכיחה
3 שהתובע הציג בפניה מצג מטעה, או מצג אחר כלשהו בטרם פנה אליה באמצעות עו"ד
4 בלהוסקי במכתבי ההתראה ששלחה. עד לאותו מועד לא נוצר כל קשר בין התובע
5 לנתבעת, בוודאי שלא כזה שניתן לכנותו "מצג ברור מצד התובע על אודות ויתור או
6 מחילה מצדו על זכות התביעה הנתונה לו". יתרה מכך, התובע הבהיר כי כל שהועבר
7 אליו בשנת 2004 (הועבר מתלמידתו מזל ולא ישירות מהנתבעת) היו דפים מתוך ספר
8 באנגלית – ולא מתוך הספר הראשון של הנתבעת, שהוא העותק המפר את יצירתו
9 (עדות התובע, פרוטוקול עמ' 71). משכך נראה כי התובע לא ידע בשנת 2004 כי
10 עומדת לו זכות תביעה ולא הונח כל יסוד לקבוע כי ויתר או יצר מצג של ויתור על זכותו
11 .וז.

סעדים

פיצוי בגין הפרת זכות היוצרים

15
16 44. התובע עותר לפיצויים סטטוטוריים, ללא הוכחת נזק, בשיעור של 100,000 ש"ח לכל
17 הפרה (בהתאם לסעיף 56(א) לחוק החדש), וזאת בגין שלוש הפרות:

- 18
19 1. בספר הראשון;
20 2. בספר השני;
21 3. בשימוש שהנתבעת עושה ביצירה במסגרת קורסים שהיא מעבירה.

22
23 עם זאת יצוין כי התובע העמיד את סכום התביעה על סך של 100,000 ש"ח בלבד,
24 וזאת לצרכי אגרה.

25
26 בבחינת השאלה אם הופרו זכויות התובע התייחסתי לטענותיו בנוגע לספר הראשון
27 בלבד, וזאת משום שההפרות הנטענות בספר השני הן מעטות יחסית ומהוות חזרה על
28 הפרות מסוימות בספר הראשון; ומכיוון שטענות התובע בנוגע לשימוש מפר שעושה
29 הנתבעת בחומרי הלימוד שלו בקורסים שלה, לא הוכחו (ראו לעיל, בפסקה 8). ואולם,
30 משקבעתי כי זכויות התובע אמנם הופרו, יש להתחשב בקביעת סכומי הפיצוי בגין
31 ההפרה גם בהפרות החוזרות בספר השני. בנוסף, יש ליתן את הדעת בקביעת סכומי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 הפיצוי גם לכך שהמהדורות המאוחרות לספר הראשון יצאו לאור לאחר כניסת החוק
2 החדש לתוקפו, ומכאן שעל ההפרות שבמהדורות אלה חלות הוראות החוק החדש.
3 ואבאר.
4
5 כפי שצוין לעיל, הוראות הדין שחלות על הפרת זכויות התובע באמצעות העתקת חומרי
6 הלימוד שלו והוצאת הספר הראשון בשנת 2004, כמו גם על התרופות בגין הפרה זו,
7 הן הוראות הדין הקודם, ובכללן הוראת סעיף 3 לפקודה שלפיה הפיצוי הסטטוטורי
8 עמד על 10,000 – 20,000 ש"ח. עם זאת, בפני בית המשפט הוצגה מהדורת הספר
9 הראשון משנת 2010, שהיא המהדורה השלישית לספר הראשון (המהדורה השנייה
10 יצאה לאור בשנת 2008). המהדורות המאוחרות לספר הראשון יצאו לאור, אם כן,
11 לאחר יום התחילה (25.5.2008), שממנו ואילך חלות הוראות החוק החדש, ובכללן
12 הוראת סעיף 56(א) שלפיה רשאי בית המשפט לפסוק פיצוי ללא הוכחת נזק בסך של
13 100,000 ש"ח בגין כל הפרה. הוראות החוק החדש חלות גם לגבי ההפרות שבספר
14 השני, שיצא לאור בשנת 2009. לפיכך, בקביעת סכום הפיצוי בגין הפרת זכויותיו של
15 התובע יש לשקלל את סכומי הפיצוי הנמוכים יחסית שבדין הקודם, בגין ההפרות
16 שבמהדורה הראשונה של הספר הראשון, עם סכומי הפיצוי הגבוהים יותר, האפשריים
17 על פי הדין החדש, בגין ההפרות בספר השני ובמהדורות המאוחרות של הספר
18 הראשון. שקלול זה, כמו גם קביעת שיעור הפיצוי ללא הוכחת נזק בגין הפרת זכויות
19 יוצרים, מסור לשיקול דעתו של בית המשפט, בהתאם לנסיבותיו הייחודיות של המקרה
20 שלפניו (ראו, למשל, ע"א 1007/10 כהן נ' מדינה (17.2.2013), בפסקאות 15-17,
21 והאסמכתאות שם). כך, למשל, העריך לאחרונה בית המשפט המחוזי בירושלים (כבוד
22 השופט ע' שחם) את סכום הפיצוי המתאים בגין הפרות זכות יוצרים ביצירה ספרותית,
23 שנתחמו בין השנים 2003-2010, בסך של 35,000 ש"ח – גבוה מהסכומים הנקובים
24 בחוק הקודם, אך נמוך ביחס למגבלת החוק החדש בפסיקת פיצוי ללא הוכחת נזק –
25 הגם שמסיבות שאינן מענייננו לא פסק סכום זה לתובעת בסופו של דבר (ראו והשוו
26 ת"א (מחוזי י-ם) 9467-05-10 רוזנגרטן נ' רגן (11.11.2014), בפסקאות 78-79;
27 להלן: עניין נעמי רגן).
28
29 45. בנוגע לדין הקודם קבע בית המשפט כי בעת קביעת הפיצויים בגין הפרת זכות יוצרים
30 יש להתחשב, בין היתר, בשיקולים הבאים: (א) עוצמתן, מספרן ומשכן של ההפרות; (ב)
31 סוג היצירה; (ג) מידת אשמו של המפר; (ד) הרתעתם של המפר ושל מפרים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 פוטנציאליים אחרים (ע"א 592/88 שגי' נ' עיזבון אברהם ניניו, פ"ד מו(2) 254, 270
2 (1992) – להלן: עניין עזבון ניניו). הנחיות אלו מצאו את ביטוין בהוראות סעיף 56(ב)
3 לחוק החדש:

4

5 "בקביעת פיצויים לפי הוראות סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט
6 לשקול, בין היתר, שיקולים אלה:
7 (1) היקף ההפרה;
8 (2) משך הזמן שבו בוצעה ההפרה;
9 (3) חומרת ההפרה;
10 (4) הנזק הממשי שנגרם לתובע, להערכת בית המשפט;
11 (5) הרווח שצמח לנתבע בשל ההפרה להערכת בית המשפט;
12 (6) מאפייני פעילותו של הנתבע;
13 (7) טיב היחסים שבין הנתבע לתובע;
14 (8) תום לבו של הנתבע."
15

16 בענייננו מדובר בהפרה של זכות יוצרים, שראשיתה בהעתקת קטעים ודוגמאות
17 מהרצאות התובע והחומרים שהעביר התובע לנתבעת במסגרת שיעורים, גם פרטיים,
18 שלמדה; המשכה בפרסום ספרים של הנתבעת, במספר מהדורות, תוך שימוש
19 בקטעים המועתקים – ספרים שהופצו במאות עותקים, על פי עדות אלישע, ושהנתבעת
20 מקדמת את מכירותיהם במסגרת קורסים שהיא מעבירה; וסיומה בהתכחשות
21 והתעלמות מופגנת של הנתבעת מהתובע וטענותיו בנוגע להפרת זכויותיו. הנתבעת
22 אף סירבה להיפגש עם התובע וללבן את המחלוקת ביניהם כאשר הלה פנה אליה טרם
23 הגשת התביעה, ובהיעדר שיתוף פעולה מצידה נאלץ התובע לפנות לבית המשפט.
24 משכך בחרה הנתבעת לנהוג, יש ליתן משקל גם לשיקולי הרתעה שמטרתם למנוע
25 ממנה, כמו גם ממפרים פוטנציאליים אחרים, מלבצע הפרות דומות בעתיד (ראו והשוו
26 עניין נעמי רגן, פסקה 80, המפנה לעניין עזבון ניניו, עמ' 270; וכן אפורי, עמ' 454-
27 439).

28

29 אשר לפגיעה בו, התובע העיד כי הרקע להגשת התביעה היה פניות חוזרות ונשנות
30 מצד תלמידיו, שמסרו לו כי החומר שאותו הוא מלמד מופיע בספריה של הנתבעת.
31 לטענת התובע, יש בכך כדי להמחיש שבהפרת זכויותיו פגעה הנתבעת בשמו הטוב,
32 ובפרט בפני תלמידיו. באופן דומה טען התובע כי יש בהפרה משום רווח לנתבעת, אשר
33 ספריה משמשים לה לקידומה בתחום עיסוקה. עם זאת, התובע לא תמך את טענותיו
34 אלה בעדויות של תלמידיו, או בראיות אחרות, ומכאן שטענותיו אלה לא הוכחו. כמו כן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 יש לתת משקל משמעותי לכך שהקטעים מתוך יצירתו של התובע המופיעים בספרי
2 הנתבעת אינם מהווים את עיקר יצירתה, מבחינה כמותית ומהותית, ונראה כי ספריה
3 היו עומדים על תילם כספרים מקיפים בתחום הנומרולוגיה גם אלמלא נכללו בהם
4 החלקים שהועתקו.

5
6 46. בנסיבות אלה ובשים לב לסכומי הפיצויים הסטטוטוריים שנקבעו בדין הקודם והחדש,
7 כאמור, הפיצוי המגיע לתובע יועמד על סך של 40,000 ש"ח בגין הפרת זכויות היוצרים
8 ביצירתו.

9
10 פיצוי בגין הפרת הזכות המוסרית

11 47. עוד עותר התובע לקבלת פיצוי סטטוטורי בסך דומה (100,000 ש"ח לכל הפרה) בגין
12 הפרת זכותו המוסרית. כאמור, טענות התובע בנוגע להפרת זכותו המוסרית התמקדו
13 בהיעדר ייחוס שמו ליצירתו, היינו פגיעה בזכותו להורות על יצירתו. אשר על כן,
14 ובהתחשב גם כאן בסכומים שנקבעו בדין הקודם והחדש, אני מעמידה את סכום הפיצוי
15 בגין הפרת זכותו המוסרית של התובע על סך של 20,000 ש"ח.

16
17

18 צווים
19 48. בנוסף לפיצוי עותר התובע לקבלת צווים שונים:

20
21 (א) צווי מניעה – להורות לנתבעות לחדול ולהימנע בעתיד מכל שימוש בחומרים
22 המקוריים של התובע, לרבות העתקה, הדפסה והוצאה לאור של ספרי הנתבעת,
23 וכן שימוש במסגרת הרצאות, סדנאות, הדרכות וכיוצא באלה שהנתבעת או מי
24 מטעמה לוקחים בהם חלק;

25 (ב) צווי עשה – במסגרתם להורות לנתבעות לאסוף את כל העותקים של ספרי
26 הנתבעת שבידי משווקים, מפיצים, סוכנים וכיוצא באלה ולמסור אותם לידי התובע
27 לצורך השמדתם.

28 (ג) להורות לנתבעות להעביר דין וחשבון מפורט בנוגע להיקף המכירות והרווחים של
29 ספרי הנתבעת.

30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

1 איני מוצאת הצדקה למתן הצווים המבוקשים. בהתחשב בחלק היחסי של יצירת התובע
2 בספריה של הנתבעת, וכן בזמן שחלף מאז יצא הספר הראשון לאור והופץ לקהל
3 הרחב, נראה שאיסור על שיווק הספרים כמו גם השמדתם אינם מתאימים ואינם
4 מידתיים בנסיבות אלה. דברים אלה תקפים גם לגבי שיווק ספרי הנתבעת במסגרת
5 קורסים שהיא מעבירה, וכאמור טענות התובע בנוגע לשימוש מפר אחר במסגרת
6 קורסים אלה לא הוכחו.
7 אשר לצו למתן חשבונות, משבחר התובע לעתור לפיצוי ללא הוכחת נזק הוא אינו זכאי
8 שייפסקו לו לצד פיצויים אלה גם פיצויים על נזקים ספציפיים שנגרמו לו, ובכלל זאת
9 השבה של רווחי הנתבעת (ראו עניין **עזבון ניניו**, בעמ' 266; אפורי, עמ' 243). לפיכך,
10 משנפסק פיצוי לתובע ללא הוכחת נזק, אין מקום ליתן צו למתן חשבונות.
11

סוף דבר

12
13 49. התוצאה היא שהתביעה נגד הנתבעות 1 ו-2 (הנתבעת, כהגדרתה לעיל, ואסטרולוג)
14 מתקבלת, במובן זה שאני מחייבת אותן בתשלום פיצויים לתובע בסך של 60,000
15 ש"ח.
16 עוד אני מחייבת את הנתבעות 1 ו-2 בתשלום הוצאות לתובע בסך של 25,000 ש"ח.
17
18 כן מתקבלת ההודעה לצד שלישי שהגישה הנתבעת 2 נגד הנתבעת 1, ולפיכך
19 הנתבעת 1 תשפה את הנתבעת 2 בגין כל סכום שבו תישא הנתבעת 2 מכוח פסק דין
20 זה. בנוסף, תישא הנתבעת 1 בתשלום הוצאות לנתבעת 2 בסך של 15,000 ש"ח.
21
22 כאמור לעיל, התביעה נגד הנתבעת 3 נדחתה בהסכמה שבינה לבין התובע.
23 כן נדחית התביעה שכנגד, כאשר יצוין כי דחייתה של התביעה שכנגד נלקחה בחשבון
24 בפסיקת ההוצאות.
25

26 **ניתן היום, 27 אוקטובר 2015, בהעדר הצדדים ובאי כוחם.**

27
28

ענת ברון, שופטת

29

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2015
ת"א 52923-12-10

לפני: כבוד השופטת ענת ברון

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5